

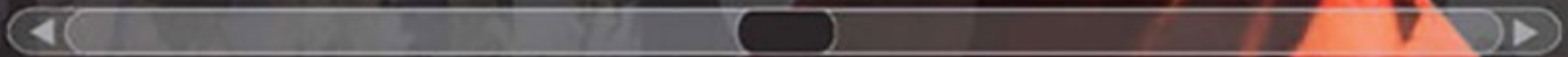
נוקדים

מגזין לריקודי עם ומחול

NIRKODA

גיליון מס' 79 | דצמבר 2009 | מחיר 30 ₪

כרמי מחול כרמיאל

להקות המחול הייצוגיות של עיריית כרמיאל

ניהול אמנותי: דדו קראוס
רכזת הלהקות: ציקי נוימן
מנהל הלהקות: אלי שדה

לפרטים והזמנות משרד הלהקות טל: 04-9989271

BLOCH

DANCE SNEAKERS

ניתן להשיג ברשת חנויות ישראלדאנס יבואנית בלעדית של חברת BLOCH

DANCEDAN
DANCEDAN
DANCEDAN
DANCEDAN
DANCEDAN
DANCEDAN
DANCEDAN
DANCEDAN
DANCEDAN
DANCEDAN

dance with
ISRADANCE
רשת חנויות לבגדי מחול

אתר מכירות באינטרנט: www.isradance.net טל: 1-599-511-711

תל-אביב אבן גבירול 45 רעננה רח' בורוכוב 4
ירושלים רח' הילל 23 הוד השרון גני עם, סביונים 60 רחובות רח' הרצל 119

המרכז לטיפוח המחול עמנואל

שירים מהלב

דיסק חדש עם 20 שירים חדשים
משירה של המשוררת לאה עמנואל

בנוסף סט מארז של 6 דיסקים במחיר מיוחד

של יוצרי הריקודים: רבקה שטורמן, שלום חרמון, אליהו גמליאל,
יואב אשריאל, יענקלה לוי, חיים שיריון, ויקטור גבאי, אבי פרץ ועוד

כאגדת רבקה: DVD חדש!!! יום ההולדת של רבקה שטורמן בת 90.
המופע "דליה 2009" במארז של שני DVD במחיר מיוחד!

לפרטים והזמנות: יהודה עמנואל - 050-5202123 בקרו אותנו באתר החדש <http://israeli-folkdance.co.il/>

ללמוד ריקודי עם זה מסוכן?

מי ישמור על ציוד ההרקדה שלך כשהוא לבד?

מי מגן עליך במקרה תביעה של הרוקדים שלך?

מי ידאג לך אם לא תוכל לרקוד?

מי יתפור לך תכנית פנסיה על-פי מידותיך?

אתה מלמד צעדי ריקוד...? אתה צריך צעד בטוח

גאה להציג בשבילך צעד בטוח!
תכנית ביטוח מיוחדת לחברי
ארגון המדריכים לריקודי עם

ניו יורק
רח' המייסדים 22, ת"ד 104, בנימינה 30500
דואר אלקטרוני: rap_insr@012.net.il

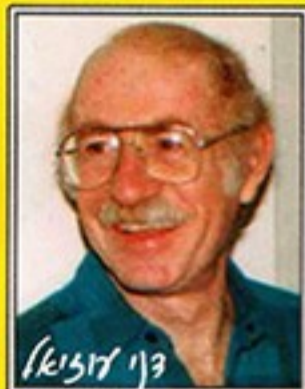
ני"ד: 050-5296280, טל: 04-6388052, פקס: 04-6288798

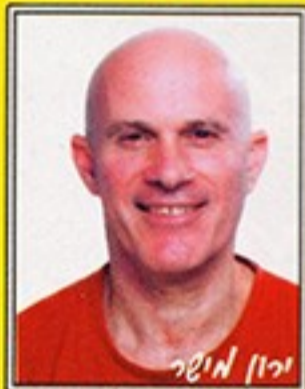
קראים יקרים!

רין זיו

יוני זיו

יוני זיו

גיליון זה, גיליון רוקדים-נרקודה מס' 79 (דצמבר 2009), רואה אור לקראת השנה החדשה, שנת 2010. בחודשיים האחרונים של השנה התבשרנו כי היו"ר החדש של ארגון המרקידים, ויקטור גבאי, הצליח, לאחר מאמץ גדול ובסבלנות רבה, להביא לפשרה ולפיתרון הסכסוך שפיצל את המרקידים לשני אירגונים. האירגונים אוחדו, והם מבטיחים לפעול במשותף למען הרוקדים והמרקידים בארץ ובחו"ל. יבורכו כל אלה שנתנו ידם להסכם זה. אנו מכאן מאחלים לארגון ולציבור המרקידים והרוקדים - שנה של פעילות פורה, של איחוד שורות, הגדרת מטרות ומאמץ מאוחד! אנו מייחלים לשמור על הקיים ועל ציבור הרוקדים הצועד עימנו כבר שנים ארוכות, ואנו גם מקווים ומצפים להרחבת השורות, להרבה רוקדים (לא ריקודים) חדשים, צעירים ומבוגרים, שיחד עימנו יטפחו את התרבות הנפלאה של ריקודי-העם, המביאים שמחה ואושר לרבבות אנשים, בכל פינות תבל.

ברכות ואיחולים לדי"ר לוי ברגיל, על קבלת תואר דוקטור בחינוך (Ph.D) עבור עבודת מחקר בנושא מניעת אלימות בבתי הספר ובניית אקלים חברתי תומך בעזרת ריקודים. מי ייתן ויירבו כמותו בשורותינו!

בגיליון הפעם:

■ "גאים לרקוד" (עמ' 5), כתבתה של די"ר דינה רוגינסקי על ריקודי-העם בקהילה ההומו-לסבית - חוג ייחודי שהוקם על-ידי שאול שגיב. אנו מאחלים לו הצלחה גדולה, ושיביא הרבה אור ואושר לאנשים אלה שהחברה לא תמיד מקבלת אותם בזרועות פתוחות.

■ "כרמיאל שואו" (עמ' 10), כתבתה של די"ר רות אשל, מבקרת המחול של עיתון הארץ, על שתי התחרויות למחול שנערכו השנה, כבכל שנה, בפסטיבל כרמיאל - תחרות המחול העממי על שם הרקדן אושרי חבר ז"ל ותחרות המחול העממי לבמה ע"ש אייל בן יהושע ז"ל.

■ "אני חוזר הביתה" (עמ' 12) - כתבתה של מאיה גבע - שיחה עם המלחין והאקורדיוניסט, עמי גלעד, שהמוסיקה והמחול (והגעגועים) החזירו אותו הביתה לחיות בישראל, לאחר שנים ארוכות של חיים בארה"ב. אנו מאחלים לעמי גלעד שיתערה ויצליח במולדת החדשה-ישנה וימשיך להעשיר את תרבותנו ביצירותיו.

■ על כנסי המחול בדליה, לרגל יום הולדת 70 שנה לקיבוץ דליה בהרי הכרמל, כתבים לנו רעיה ספיבק (עברית, עמ' 9) ויואב אשריאל (אנגלית עמ' 36).

■ "הבלדה על יהו-יפיץ, יהו-ישבח, ויהו-יספר" (עמ' 20) כתבת זהבית טל-און. רשימה זו היא אלגוריה על אנשים המפרסמים עצמם בשמות פיקטיביים באמצעות הפורום בעברית שבאתר תפוז באינטרנט. קוראי הפורום ודאי יבינו במה מדובר.

■ "רוקדים ושרים עם כוכבים" (עמ' 18) מאת די"ר חזקיה אהרוני, היא כתבה על עבודת הקודש הנעשית באמצעות ריקודי-עם במחלקה לבריאות הנפש בנס ציונה.

■ "ארץ בראשית" (עמ' 16), על ריקוד החודש ועל המחבר הפורה, אבי פרץ.

בזכר או"ל זלמה! רות גודמן, דני עוזיאל, ירון מישר - זוכים

רוקדים

מגזין לריקודי עם ומחול

NIRKODA

ארגון המדריכים והיוצרים לריקודי עם
IFD Organization of Instructors & Choreographers

גיליון 79 - דצמבר 2009 - 30 ש"ח

כתבות

5	גאים לרקוד ריקודי-עם ישראלים בקהילה ההומו-לסבית
9	70 לדליה דברים נפשי הנצי ספיבק פתגומות ה-70 לקיבוץ דליה
10	כרמיאל שואו על תחרויות המחול העממי בפסטיבל כרמיאל 2009
12	אני חוזר הביתה האקורדיוניסט עמי גלעד חוזר אלינו
16	ריקוד החודש / אבי פרץ ארץ בראשית
18	רוקדים ושרים עם כוכבים במחלקה לבריאות הנפש בנס ציונה
20	נבית 76 או"ל יהו-יפיץ, יהו-ישבח ויהו-יספר

המערכת
"רוקדים", רח' הארבעה 10, ת"א 64739
טל' 03-5620447, פקס: 03-5613651
נייד: 052-5620447, דואר אלקטרוני:
E-mail: rokdim@rokdim.co.il

אתר רוקדים באינטרנט
<http://www.rokdim.co.il>

המערכת אינה אחראית לתוכן המודעות ואינה מתחייבת להחזיר תמונות!

לוח ההרקדות הוא רכוש "רוקדים" וכל הזכויות שמורות בו ל"רוקדים" בלבד! אסור להעתיק ממנו למטרות הפצה בכל אפיק פרסומי, גם לא בחינם!!!

מו"ל • "רוקדים"
בשיתוף המכון לריקודי-עם (IDI), ארה"ב,
יו"ר - בוב לוין
עורך • ירון מישר

חברי המערכת • רות גודמן, ירון מישר, דני עוזיאל, רות שונברג, הוני גולדפיין, בני לוי, מלכה טישלר

משתתפים • די"ר דינה רוגינסקי, די"ר רות אשל, מאיה גבע, אבי פרץ, תמי ספיבק, די"ר חזקיה אהרוני, זהבית טל-און, יואב אשריאל
תרגום • בני לוי, מלכה טישלר, יצחק ודיאנה צבי, טניה פיסברג, אורן הללי

עיצוב גרפי ועריכת לשון • ע' כדיר, 050-5777619
פילמים לוחות ודפוס • אטוריו 052-8831571

החוג במרכז של הקהילה ההומו-לסבי בתל אביב מונה כ-70 איש ואישה, ובהרקדה ממוצעת מגיעים כ-40 משתתפים. טווח הגילים של משתתפי ההרקדה נע בין 20 ל-50 שנים, ולרובם יש ניסיון בריקודי-עם. קבוצה קטנה של מתחילים החלה את לימודיה לאחרונה. בקרב המשתתפים יש גאים וגאות וגם סטרייטים, אם כי בעיקר סטרייטיות (כולל אימו, גיסתו וגרושתו של המדריך...)

פניקס

גיליון 79 דצמבר 2009

'בלדה למעיין' - ועוד ריקודים ותיקים, נוסטלגיים ויפים.
 בריקודי המעגל לא תחושו בכל הבדל. זהו חוג לכאורה רגיל לחלוטין של ריקודי-עם ישראליים. השינוי מגיע עם המעבר לריקודי הזוגות. שגיב מכריז על המעבר, וזוגות-זוגות מסתדרים, נכונים לרקוד: גברים עם גברים, נשים עם נשים וגם... גברים עם נשים.

חלום שהתגשם

"חוג לריקודי-עם לקהילה הגאה זה חלום שהתגשם - התחיל, פרץ החוצה והצליח להתממש", מצהיר בהתרגשות שגיב, המדריך הראשון בישראל, וכנראה בעולם כולו, לריקודי-עם לקהילה הגאה. החוג התחיל לפעול באפריל 2007 במרכז הקהילה ההומו-לסבית בתל אביב וממשיך ברציפות עד היום. החוג כולל כ-70 איש ואישה הנמנים עם רשימת התפוצה שלו, ובהרקדה ממוצעת מגיעים כ-40 משתתפים. טווח הגילים של משתתפי ההרקדה נע בין 20 ל-50 שנים, ולרובם יש ניסיון בריקודי-עם. קבוצה קטנה של מתחילים החלה את לימודיה לאחרונה. בקרב המשתתפים יש גאים וגאות וגם סטרייטים, אם כי בעיקר סטרייטיות (כולל אימו, גיסתו וגרושתו של המדריך...)

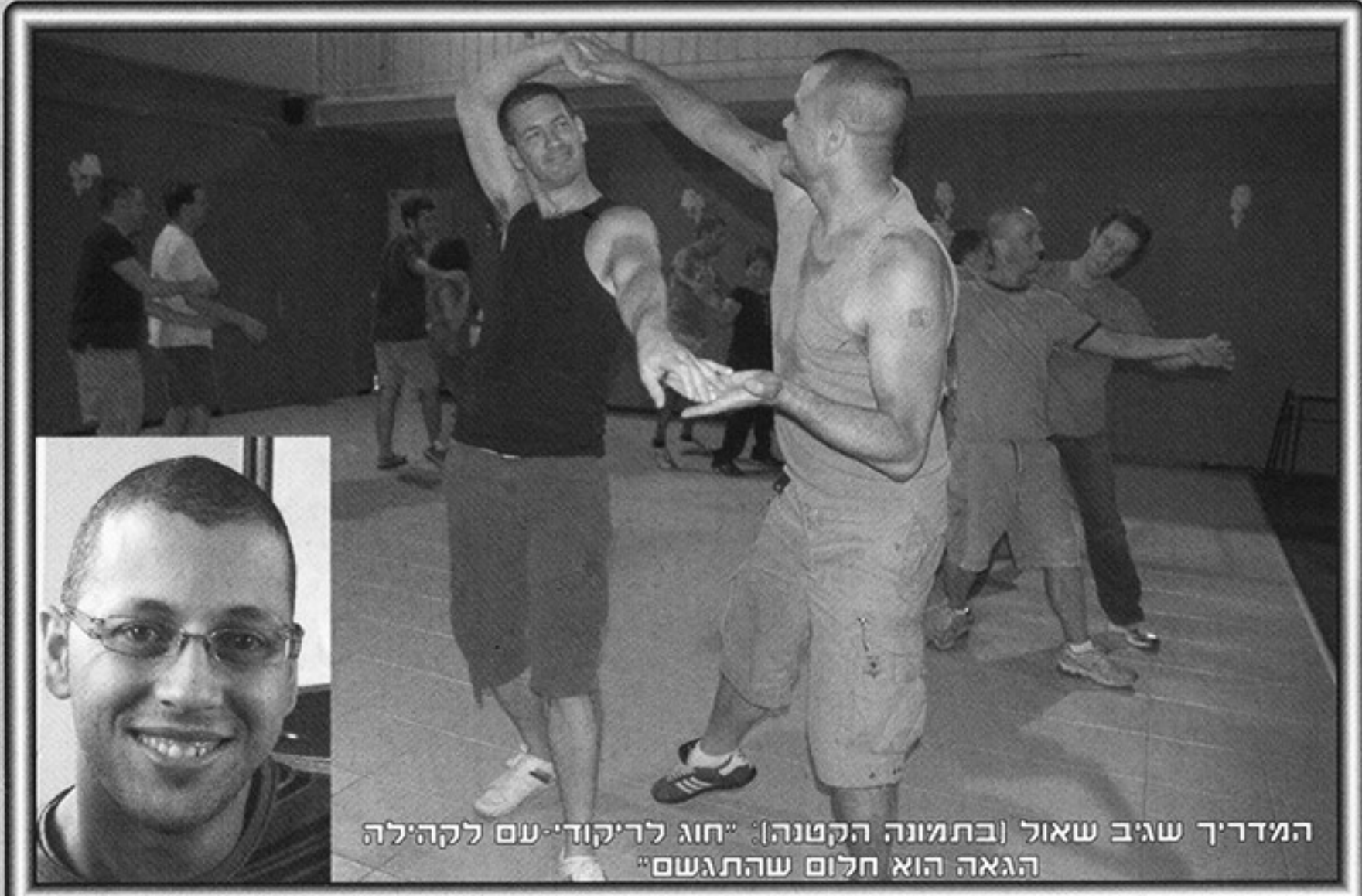
ז"ר זינה רואינסקי

וּם שני, 7:30 בערב. קיץ חם ולח האופייני לתל אביב. אני נכנסת למרכז הגאה של הקהילה ההומו-לסבית בגן מאיר. את פניי מקדים איש אבטחה שהוצב במקום לאחר הרצח במועדון הנוער

גאים / ריקודים

ריקודי-עם ישראלים בקהילה ההומו-לסבית

הגאה בתל אביב, בראשית אוגוסט 2009. באולם ממוזג ונעים מתאספת קבוצה קטנה של חוג מתחילים של ריקודי-עם ישראלים. המדריך, שגיב שאול, גבר נאה וצנום, בן 31, מדבר בעדנה אל קהל של עשרה עד 15 איש ואישה שרוקדים בחוג. מתחילים בקלאסיקה שבקלאסיקה: 'צדיק כתמר', 'לא אהבתי די', 'ההר הירוק', השינוי מגיע עם המעבר לריקודי הזוגות. המדריך שגיב שאול מכריז על המעבר, וזוגות-זוגות מסתדרים, נכונים לרקוד: גברים עם גברים, נשים עם נשים וגם... גברים עם נשים

המדריך שגיב שאול (בתמונה הקטנה): "חוג לריקודי-עם לקהילה הגאה הוא חלום שהתגשם"

"יותר נעים לבנות לרקוד עם בנים שלא מתייחסים אליהן כאל אובייקט מיני... הבנות מאוד נחמדות וחברמניות. אין שום מניעה לצחוק איתן, להתחבר איתן ולרקוד איתן"

שגיב שאול צורף אל הלהקה הייצוגית של נתניה בהדרכת הכוריאוגרף בארי אבידן [בתמונה]

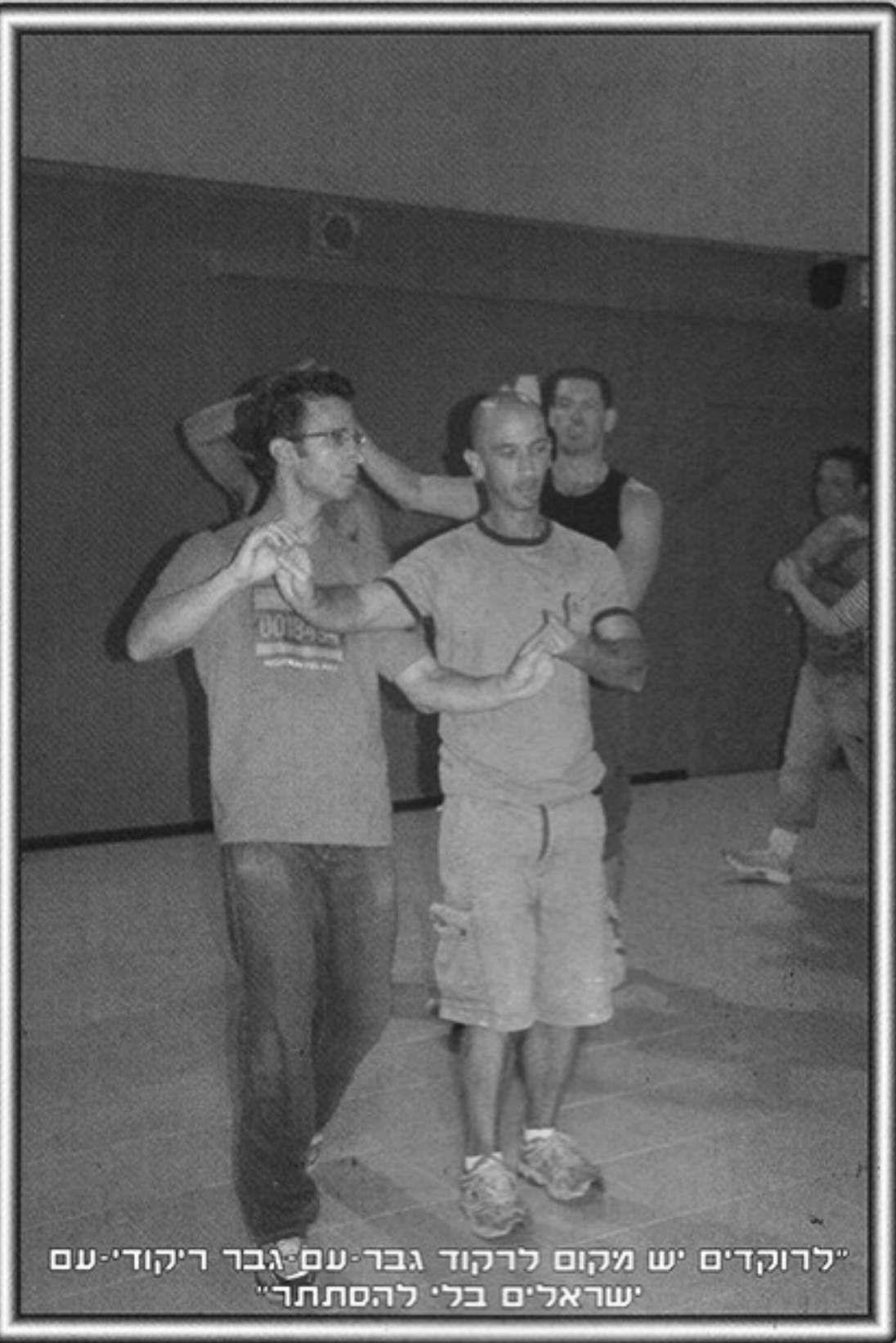
בהמשך. גיליתי את ההרקדה המעניינת דרך חבר טוב, הומוסקסואל, שידע על מחקר הדוקטורט שערכתי בנושא ריקודי-עם ישראלים (רוג'נסקי 2004, 2005), ועניין אותי בהתפתחויות הדינמיות בתחום זה - ריקודי-עם ישראלים לגייז. נדהמתי כששמעתי על-כך לראשונה: "גייז" ו"ריקודי-עם ישראלים" היו שני מונחים שלא הסתדרו לי ביחד. הסצינה ההומוסקסואלית בתל אביב מוכרת היטב בזכות מצעדי הגאווה הססגוניים והמוחצנים, והמועדונים והפאבים האופייניים לקהילה. בדימוני תיארתי גברים מסוקסים וסקסיים הרוקדים במועדונים המובילים של תל אביב לצלילי המוזיקה המעודכנת ביותר. מה להם ולריקודי-עם ישראלים המזוהים בציבור הרחב עם "ארץ ישראל הישנה והטובה"? הייתי חייבת לבדוק את הדבר במו עיני ורגליי. החבר הטוב הזמין אותי להרקדה ורקד עימי בריקודי הזוגות (אם כי לא נעלמה מעיניי פזילתו לעבר בני מינו, שעומם הוא רוקד בדרך כלל). לאחר שרקדתי בחוג ונהניתי מאוד מהאווירה הקהילתית והמשפחתית (מבלי שאף אחד יתעניין בנטייתיי המיניות), נפגשתי עם המדריך שגיב לריאיון. סיפורו של שגיב והגעתו אל לב ריקודי-העם הישראליים, משולב בסיפורו האישי המרתק, ביציאתו מהארון, וכרוכה גם בהעזתו לפתוח את סצינת ריקודי-העם הישראלים גם לחברי הקהילה הגאה.

לא מסכימה שתרקוד עם בן זוג

שגיב החל לרקוד ריקודי-עם ישראלים בגיל 15 ונחשף לכך דרך משפחתו הרוקדת. אימו, אביו ואחיו הם רקדנים קבועים. עם אימו הוא החל את דרכו בחוגים, ובריקודי הזוגות בהרקדות בנתניה. "היא ליוותה אותי מההתחלה", מציין שגיב.

סיגנון ריקודו היפה שבה את עיניהם של רוקדים ומדריכים, ולאחר שנתיים הוא צורף אל הלהקה הייצוגית של נתניה בהדרכת בארי אבידן. גיוסו לצה"ל לשירות קרבי בן שלוש שנים בחיל התותחנים, קטע את עיסוקו במחול, אליו חזר רק לאחר השיחרור, אך גם זאת רק

לתקופה קצרה. בן 23 התחתן עם בחירת ליבו, ולזוג נולדה ילדה. "תוך כדי הנישואין הייתי בארון", מודה שגיב בגילוי לב. הנישואין לא החזיקו מעמד, בני הזוג התגרשו, ושגיב יצא מהארון מייד לאחר-מכן. "אחרי הגירושין באה ההבנה לגבי העובדה שאני

"לרוקדים יש מקום לרקוד גבר-עם-גבר ריקודי-עם ישראלים בלי להסתתר"

הומו. זה עזר לנו להיות חברים טובים... היום אני גרושתי, הילדה, ובן זוגי, רמי, יוצאים לבלות ביחד". שגיב חזר בגדול לעולם ריקודי-העם לאחר הגירושין והתבלט בהרקדות. "קיבלתי הרבה פידבקים מאנשים לגבי איך אני רוקד יפה וברור, ואהבתי מאוד להסביר לאנשים שלידי את הצעדים וללמד אותם כדי שיצליחו להעתיק. היה לי כיף לעזור להם בהרקדות מתוך איכפתיות. אנשים באו ונעמדו על-ידי לרקוד, זה בא לי באופן טבעי".

שגיב הצטרף לקורס ההדרכה לריקודי-עם באוניברסיטת תל אביב. כבר במהלך הקורס עלה בליבו הרעיון לפתוח חוג לריקודי-עם לקהילה הגאה. לשאלתי מה הוביל אותו לרעיון זה, הוא משיב: "רקדתי בהרקדות עם בת זוג, אבל לפעמים הלכתי עם רמי בן זוגי ורציתי לרקוד איתו.

הלכתי לחוג גדול של מדריכה מוכרת, ושאלתי אותה לגבי זה. זאת הייתה הרקדה גדולה ויכולנו להיבלע. שאלתי אותה רק כדי להיות פייר, להיות נחמד, כי איכפת לי... המרקידה אמרה שאמנם היא מאוד פתוחה לדברים חדשים, אבל היא לא מסכימה

"בנות הסתכלו והעירו: 'יש כל-כך הרבה בנות, אז למה אתם רוקדים גבר עם גבר?'". המדריך שגיב, שנפגע מיחס הסביבה, החליט לעשות שינוי: "לא יכול להיות ששתי נשים שרוקדות יחד, זה נראה נורמלי כי חסרים גברים בריקודי-עם, אבל שני גברים שרוקדים, זה מוזר כי זה גייז ולא סטנדרטי"

שגיב, מדריך החוג במרכז הקהילה ההומו-לסבית בתל אביב, לא מוציא מכלל אפשרות שילוב של הרקדה גאה בפסטיבל כרמיאל. הוא מספר כי מדריכים רגילים שביקרו בחוג התרשמו מהאווירה, מהרוקדים ומהדיוק בתנועות. שגיב: "כל מי שביקר בהרקדה, מאוד התלהב"

בקלות לתפקיד. עכשיו אתה רובין הוד, עכשיו אתה אישה...".

עניין זה מקבל ממשות בהרקדה כששגיב מכריז ש"עכשיו הבנים פנימה למעגל" ואז נכנסת פנימה קבוצת גברים וגם נשים בתפקיד הבן, וכשהוא מודיע "עכשיו הבנות פנימה", נכנסות פנימה נשים וגם גברים בתפקיד הבת.

למרות הבדלים אלו, יש גם קווי דימיון בין ההרקדות הרגילות לבין ההרקדה הגאה. רוב הרוקדים בזוגות אינם בני זוג בחיים, וכמו כן נשמר (אולי במפתיע) העיקרון של שמירה על אותו בן זוג בסטים של ריקודי הזוגות במהלך הערב כולו. לדברי שגיב הדבר מבטא, בדומה להרקדה הרגילה, את העיקרון של נוחות בהתאמה הגופנית בין בני זוג שרוקדים יחד לאורך זמן.

עוד נקודת דימיון היא ששגיב לא שינה במאום את ההנחיות לריקודים וכי המונחים המשמשים אותו להדרכת קבוצתו משמשים בכל הרקדה רגילה. "אני אוהב להיות נאמן למקור", הוא מסביר. כששגיב מלמד את ריקודי הזוגות הוא מקפיד לרקוד עם בת זוג, לרוב זו גיטתו (אחותו של רמי, בן זוגו). "היא התגיסה מתוך אהבה לחוג", ולעיתים זו אימו של שגיב שכזכור היא שהדביקה אותו באהבה לריקודים. שגיב מסביר את הבחירה באישה המדגימה איתו: "חשבתי בהתחלה להדגים עם רמי, אבל הבנתי שצריך לעשות בהדגמה הפרדה בין הבן

לבת מבחינה ויזואלית, כי הרוקדים צריכים לדעת על מי להסתכל... הייתי צריך להחליט על איך לעבוד בהדרכת הריקודים לגייז ובסוף החלטתי על הרקדה רגילה. אם אנחנו עושים שינויים אז תהיה לנו קומונה שהיא מעין גטו ואני החלטתי על הרקדה רגילה לכל דבר. האנשים מאוד רגילים לזה. כשאני נותן הרגשה שמבחינתי זה רגיל וסטנדרטי ובסדר,

הנה כי כן צעדנו עוד צעד היסטורי בהתפתחותה המרתקת של תנועת ריקודי-העם הישראלים

להרקדה. "זה טריוויאלי. אין אפילו קריצת עין, כי זה מקובל. כל מי שמגיע לכאן יודע שהוא נכנס להרקדה כזאת, וזה כל פעם עושה לי שמח על הלב מחדש ומרגש אותי", מתוודה שגיב.

"מי שמגיע למרכז הקהילה ההומו-לסבית בתל-אביב יודע כי ההרקדה גאה מעצם המיקום"

בן לוקח בן ובת לוקחת בת

ייחודיותו הבולטת של החוג היא באופיים של ריקודי הזוגות שבו: בני זוג חד-מיניים הרוקדים ב"תפקיד הבת" וב"תפקיד הבן". לשאלתי מה קובע מי ייכנס לאיזה תפקיד והאם הדבר קשור באופי "גברי" או "נשי" של הרוקדים,

משיב שגיב כי הדבר נובע משיקולי נוחות בלבד ולא משיקולי תפקידים מיניים. "זה טבע בנו, בהומואים, שיש לנו משחק תפקידים ואנחנו יכולים להיכנס

אז מבחינתם הכול רגיל".

עוד נקודה החשובה לשגיב היא העובדה שבעתיד הוא רואה עצמו מרקיד גם חוגים רגילים, ולכן הוא

גיליון 79 דצמבר 2009

מקפיד על סטנדרטיזציה של צורת ההדרכה שלו.

מקום ביתי ולא מיני

מבין המשתתפים בחוג הבחנתי בברור כי מתקיימת חלוקה של כ-2/3 גברים ו-1/3 נשים בהרקדה. הדומיננטיות הגברית בהרקדת הגייז כמובן, חורגת מאוד מהמקובל בחוגי ריקודי-העם הישראליים הכלליים, שכידוע סובלים בדרך כלל מחוסר בגברים. רוב הסטרייטים שבאים להרקדה הם בעצם נשים סטרייטיות שנהנות מהאוירה הרגועה של המקום וממבחר גברים שעימם הן יכולות לרקוד.

שגיב מוסיף על-כך: "יותר נעים לבנות לרקוד עם בנים שלא מתייחסים אליהן כאל אובייקט מיני... הבנות מאוד נחמדות וחברמניות אז אין שום מניעה לצחוק איתן, להתחבר איתן ולרקוד איתן". שגיב מספר: "גם בת הזוג שעימה נהגתי לרקוד בהרקדות הרגילות, אמרה שהיא נשאת איתי בגלל העובדה שאני הומו ולא מסתכל עליה כעל אובייקט מיני". האווירה בחוג מאוד קהילתית וחברתית. הקבועים בחוג, המכירים זה את זה, מתחבקים ומתנשקים נשיקות-על-הלחי מייד בהיכנסם: גברים עם גברים, נשים עם גברים ונשים עם נשים. כל גילויי החיבה הללו הם חברתיים ומשפחתיים, ללא כל גילויי אינטימיות-יתר או מיניות.

שגיב מסביר: "ההרקדה הפכה למעין משפחה. בגלל שריקודי-עם זה באופן כללי עניין תרבותי, אנחנו שומרים את זה כדבר לא ניתן לביטויים לא תרבותיים להגיע, לא נדבר בצורה בוטה, ונעיר לאנשים אם ידברו ככה. אף פעם לא יורדים לשפה לא מתורבתת או להתנהגות לא יפה. שומרים פרופיל נמוך. אני למשל לא מתנשק בהרקדה, כי לא רוצים להציג יותר מדי... ההרקדה היא לא מועדון ולא פאב, אלא מקום למפגשים חברתיים, להנאה ולכף... היא מקום ביתי ולא מיני".

הדימוי שאולי קיים לגבי קהילת ההומואים בעניין מפגשים מיניים והשתוללות בריקודים, כנראה נכון יותר לסצינות אחרות, אך לא לריקודי-העם אמנם יש מקרב המשתתפים שרוקדים גם במועדונים וגם בריקודי-העם, אך ההבחנה בין המקומות נשמרת היטב. לדברי שגיב "בהרקדה זה ציביון של תרבות, רוגע, שינוי באווירה, בניגוד למה שעולם המועדונים משדר כיום... יש אנשים שהמועדונים לא מדברים אליהם, 'חנונים' במרכאות, והם מוצאים מפלט בריקודי-עם. ויש כאלה שעבורם ריקודי-העם זה חוג נוסף מבין החוגים שלהם".

איפיון נוסף של החוג הוא שהרוקדים אינם רצים

אחרי החידושים האחרונים בתחום היצירה. גם בשלב המתקדמים של ההרקדה, הרוקדים מעדיפים רפרטואר מוכר יותר, ושגיב כולל ברמה זו ריקודים

למרות ההבדלים יש קווי דמיון בין ההרקדות הרגילות לבין ההרקדה הגאה

כמו 'אישה על החוף', 'דבקה רמות', 'צל מדבר', 'עוד נשוב', 'וואי וואי'. הריקוד המתקדם ביותר שלימד עד כה היה 'כל הכוח'.

"הרצון של רוב הרוקדים הוא לא להתקדם לריקודים חדשים", מסביר שגיב, אך הוא גם פתוח לבקשות של רוקדים המשתתפים בחוגים אחרים ומביאים את בקשותיהם לחוג שלו. "אני מדק, ואם זה מתאים ללימוד בחוג, אז אין בעיה". מעניין לציין כי רבים מריקודי המעגל נערכים באחיות ידיים כמו פעם ובהרגשת שיתוף חמה.

לשאלתי מה שאיפתו של שגיב לגבי התפתחות החוג, הוא עונה כי הוא רואה בדימויו הרקדה ההולכת וגדלה ואף לא מוציא מכלל אפשרות שילוב של הרקדה גאה

בפסטיבל כרמיאל. הוא מספר כי מדריכים רגילים שביקרו בחוג התרשמו מהאווירה, מהרוקדים ומהדיוק בתנועות, והוא קיבל פידבקים חמים: "כל מי ששמע וביקר בהרקדה מרחבי התחום, מאוד התלהב".

חלומו של שגיב התגשם, למרות שרבים היו קטני אמונה לגבי הצלחתו. "הרבה אנשים אמרו לי, 'אל תעשה את זה, זה לא יילך ולא יצליח'", אך נראה כי התמדתי ונחישותו השתלמה, מקצועית, כמו גם אישית. משפחתו מקבלת גם את בחירתו הזוגית וגם את החוג שהקים, ועשרות הרוקדים הנהנים מהמפגש המיוחד, גאים בו על החלוציות, היוזמה וההצלחה.

הנה כי כן צעדנו עוד צעד היסטורי בהתפתחותה המרתקת של תנועת ריקודי-העם הישראליים.

הדימוי שאולי קיים לגבי קהילת ההומואים בעניין מפגשים מיניים והשתוללות בריקודים, כנראה נכון יותר לסצינות אחרות, אך לא לריקודי-העם

הפניות:

- * רוגינסקי דינה (2004). מחוללים ישראליות: לאומיות, אתניות ופולקלור 'ריקודי העם והעדות' בישראל. עבודת דוקטור, החוג לסוציולוגיה ואנתרופולוגיה, אוניברסיטת תל אביב;
- * רוגינסקי דינה (2005). "60 שנה לכנס דליה הראשון: 1944-2004". רוקדים-נרקודה, גיליון 67: 12-18
- * ראיון עם שגיב שאול ב-12.8.2009 במרכז הגאה בתל אביב, ראיינה: דינה רוגינסקי.

על מחברת הכתבה

ד"ר דינה רוגינסקי, בעלת תואר שלישי בסוציולוגיה ואנתרופולוגיה מאוניברסיטת

דינה רוגינסקי

תל-אביב. מחקר הדוקטורט שלה שכותרתו "מחוללים ישראליות" עוסק בלאומיות, פולקלור, מחול ופוליטיקה תרבות בישראל. השתלמה בלימודי פוסט-דוקטורט באוניברסיטת ניו-יורק וכיום חוקרת ומרצה באוניברסיטת טורונטו. הספר "רב-קוליות ושיח מחול בישראל", שערכה בשיתוף עם ד"ר הניה רוטנברג, יצא לאור בהוצאת רסלינג, 2009.

רעיה ספיבק: "הקידמה הותירה מאחור את החזון שיצרה תנועת ריקודי-העם"

רעיה ספיבק: "העיקר עבורנו הייתה העובדה ששם, בוועד הפועל של ההסתדרות בתל אביב, שכן המדור לריקודי-עם. מכאן יצאה תורה. שם נבנתה, גובשה ונרקמה תורת התנועה לריקודי-עם"

מובילה. גורית קדמן

בניקודים

"התחום השני - לו הקדישה גורית קדמן תשומת לב - היה ריקודים אותנטיים של העדות השונות כפי שניקדו על ידן במסגרות ובאירועים שונים; הכול עם תשומת לב לשירים, למילים וללחנים - חלק בלתי נפרד מהתפתחות ריקודי-העם.

"הקשר בין לחן, מילים וצעדים - היה קשר אמיץ ביותר. גישות אלה של גורית קדמן מצאו את ביטויין החזק בכנסי דליה הראשונים וזלגו הלאה לכנסי צמח. על כל אלה ניצח והיה אחראי המדור לריקודי-עם והאנשים הפעילים בו, בהנחייתה הרמה של תרצה הודס.

"לרבים מאיתנו יש בזיכרון סיפורים ובדיחות מאותם ימים של הווי, קורסים, סדנאות, ובעיקר - מעבודה מייגעת ומשותפת ביצירת התרבות הנקראת בפנינו "ריקודי-עם ישראליים".

"והנה, עברו כ-60 שנה מאז ימי הראשית ותחילת החזון. ולמה הגענו היום? את התשובה לשאלה הזאת יודעים רבים מאוד, כולל הנוכחים כאן. "הנכס הנפלא שנוצר, ריקודי-העם, ויוצריו, נבעטו החוצה כמשהו מיושן השייך לעבר. תרבות אינה נמדדת לפי עבר והווה. תרבות היא ערך! ערך שצריך לשמר מצד אחד, ולקיימו בו-בזמן, מצד שני. ומעל הכול - להמשיך ולהוריש. רק כך נוכל

להגן על הציביון והדימוי הלאומי שלנו כמשקפי פולקלור של עם וארץ.

"אם נביט לרגע אל השותפים שלנו למחול - השירים והלחנים - ניווכח כי עולם הזמר העברי עבר אף הוא שינויים רבים מאז ראשיתו בארץ. כיום, יש לזמר איפיונים רבים ושונים, אך הזמר העברי ממשיך ומתקיים על לחניו, במפעלים ובפסטיבלים. מעין גב בצפון ועד עומר בדרום, שרים את עמנואל עמירן, דניאל סמבורסקי ומרדכי זעירא, למילים של נתן אלתרמן, אלכסנדר פן ואברהם שלונסקי.

"והיכן אנו? בעטנו החוצה! הפסקנו לחנך לתרבות של ריקודי-עם ולשפת פולקלור. אין עוד יחד. יחד שמצא את ביטויו במעגלים, באחיזות ידיים, במבטים. במקום כל זה מדברת שפת הקופה עם תירוץ התקופה.

"ברצוני היום, מהמקום הזה, קיבוץ דליה, לקרוא לכולנו, מדריכים של עבר והווה וציבור הרוקדים כולו: בואו נתלכד כולנו ונחזיר את הטעם והניחוח של העשייה, אשר בלעדיה לא היינו ניצבים כאן היום. "כבר נאמר כי מי שלא שומר על תרבות העבר, לא מצפה לו תקומה בעתיד. בואו יחד, נתחיל מהיום, יד אל יד נושיטה, חג לנו, חג היום, נצאה במחול".

70 לדליה

זכרים מפי רעיה ספיבק בחגיגות ה-70 לקיבוץ דליה

"ר" אשית, ברצוני לברך את קיבוץ דליה ליום הולדתו ה-70. התבקשתי לומר כמה מילים כנציגת הוותיקים. עליי לציין כי אני מייצגת כאן בדבריי את תנועת ריקודי-העם שהייתה לי הזכות להימנות עימה ולהיות אחת הפעילות בה. ועתה, לעניין עצמו:

"אמנם הוא עומד שם גם היום, אך לפני שנים הוא התנוסס כבניין רב מידות ושוקק, ושמו: הוועד הפועל של ההסתדרות. מצד ימין לו ניצבו - וניצבים גם היום! - שלושה בניינים: הבניין הראשון היה בניין המרכז לחינוך ולתרבות.

בבית זה שכנו מדורי תרבות שונים, כמו דרמה, מוסיקה, הוצאת ספרים - ועוד. אך העיקר עבורנו הייתה העובדה ששם שכן המדור לריקודי-עם. מכאן יצאה תורה. שם נבנתה, גובשה ונרקמה תורת התנועה לריקודי-עם.

"המובילות העיקריות של התנועה לריקודי-עם היו שתיים: גורית קדמן ז"ל, אשת החזון של עם, הרוקד ויוצר בארצו את ריקודיו. השנייה, אשת המעשה הנמרצת, תרצה הודס, תיבדל לחיים ארוכים. תרצה מוכרת לרבים מאיתנו במרצה וביוזמותיה. קיבוץ דליה היה אחד מאבני הדרך הקשורות בקידום הרעיון של "עם רוקד" ופיתוח התנועה לריקודי-עם.

"בשנת 1944 הדבר קרה כאן, בדליה. לראשונה נערך, מה שנקרא היום, "פסטיבל ארצי לריקודי-עם". מכאן נפתחה ונסללה הדרך לכנסים ארציים ולפסטיבלים לריקודי-עם. דליה אחת ועוד אחת - וכך התקיימו חמש דליות.

"לאחר מכן נערכו כנסי המחול בצמח שעל שפת הכנרת. היה כנס אחד, ועוד אחד, ועוד אחד... וכולם הוקדשו לריקודי-עם. ומצמח לכרמיאל בתקווה להמשך המסורת של כנסים המייחדים את ריקודי-העם. וכבר רוקדים בכרמיאל 20 שנה!

"היינו כולנו יכולים לברך על הנעשה, אך לא כך הדבר. ההליכה קדימה והרצון

להשתלב בקידמה, הותירו מאחוריהם את כל החזון, התוכן והערך שבנתה ויצרה תנועת ריקודי-העם, תנועה שהאמת התרבותית הייתה נר לרגליה. "גורית קדמן ראתה חשיבות בשני תחומי פיתוח: האחד, היצירה החדשה שתיתן ביטוי לנופים הישראליים, למסורת, ולריקודי-עם המבוססים על תרבות העדות הנקלטות בארץ.

גושים רחוקים זה מזה, מפוזרים על המשטח הגדול של אולם הספורט, והתנועה העדינה הלכה לאיבוד במרחב. בתימן רקדו ריקודים אלה בצפיפות של חבורת המרקדים. בכל זאת, תענוג היה לצפות בריקוד.

ריקודים נוספים היו אמורים להיות מתובלים בהומור, כמו ריקודים לשירים "דבר מצחיק קרה לי בדרך לסואץ", לכוריאוגרפיה של בארי אבידן, או "רוח שטות" לכוריאוגרפיה של מיכל פלח. אבל

ההרקדות בפסטיבל כרמיאל, המושכות אליהן קהל רב, הן בעיניי הנכס האמיתי של הפסטיבל כיום. ההמונים הרוקדים מצביעים ברגליהם על מקומו החשוב של הריקוד העממי

כרמיאל שואו

על תחרויות המחול העממי בפסטיבל כרמיאל 2009

לא מצאתי בתנועות כל הד של מצחיקנות או השתטות, והריקודים היו שגרתיים ומבוקרים. כך גם "ריקוד האש" של אלי סגל, שהתבסס על צעדי

דבקה אבל הותיר את התנועה כחומה בצורה ומוגדרת, חסינת אש. בצפייה ב-12 הריקודים שהשתתפו בתחרות בלט הפער בין השאיפות של היוצרים, שבאו לביטוי בטקסט שקרא המנחה, למה שהוצג על הבמה. לא

הישראלי כסוגת (ז'אנר) מחול חיה ודינמית, הראויה ליחס רציני.

בין מכלול המופעים שהועלו, יש חשיבות מירבית

לשתי תחרויות: תחרות המחול העממי על-שם הרקדן אושרי חבר ז"ל, המיועדת ליצירת מחול עממי, ותחרות הכוריאוגרפים למחול ישראלי לבמה על-שם הרקדן אייל בן יהושע ז"ל.

שתי התחרויות

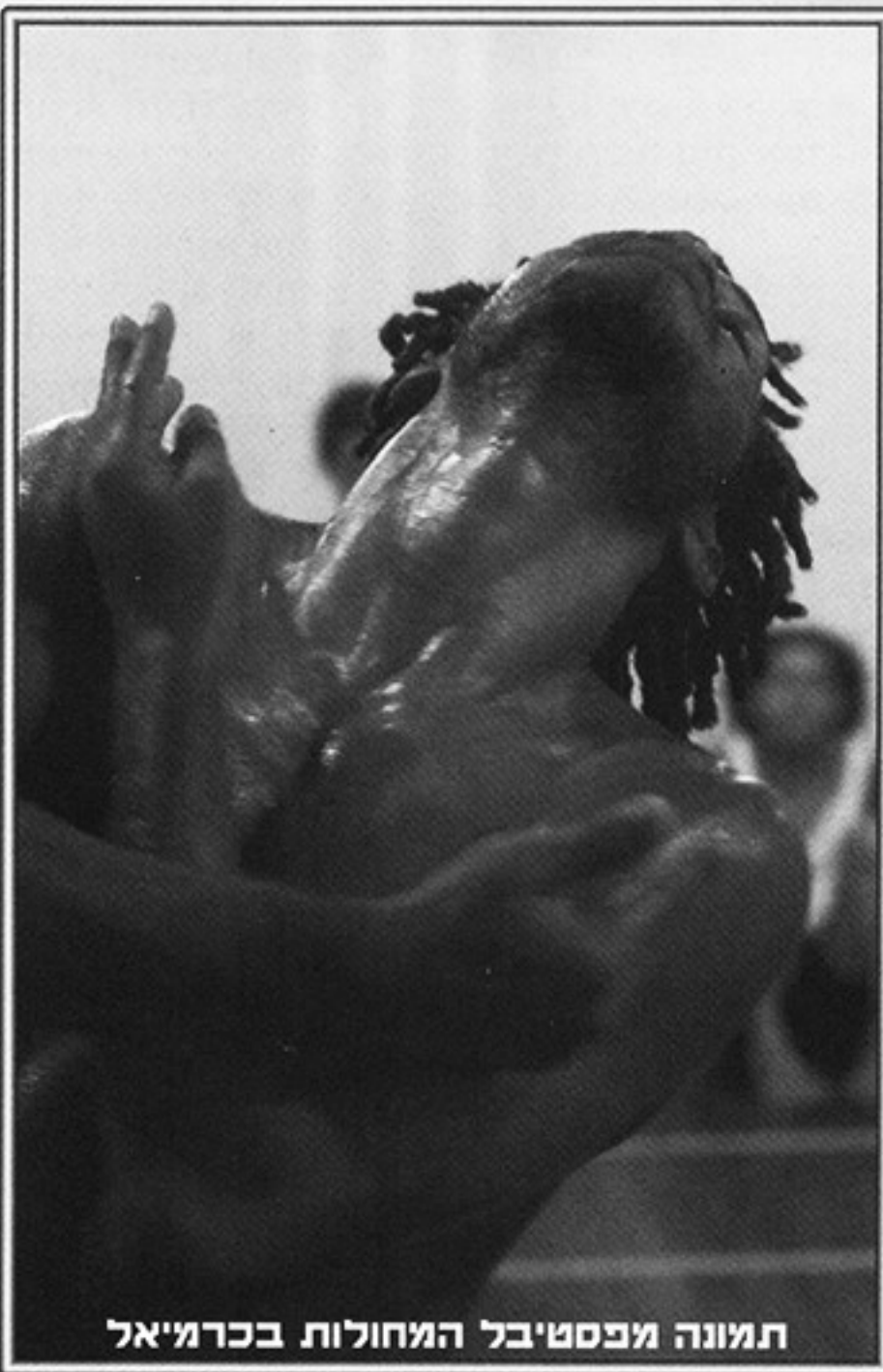
התקיימו השנה באתרים גדולים יותר, כדי לענות על העניין הגובר שהן מעוררות. תחרות הכוריאוגרפיה למחול ישראלי לבמה התקיימה באמפיתיאטרון הענק, כאירוע המרכזי ביום השני של הפסטיבל, שבעבר נועד ללהקה אורחת מחו"ל שהוזמנה במיוחד לאירוע. חשיבותן של שתי התחרויות נעוצה ביכולתן לשקף את המצב הנוכחי ביצירת המחול העממי כיום, וכך להעלות שאלות נוקבות על דרכה של סוגה זאת. בתחרות המחול העממי הועלו 12 ריקודים. מצאתי יופי בכך שבקבוצות שהדגימו את הריקודים היו מעורבים גם זקנים וגם צעירים, כולם במכנסי גיינס ובחולצות לבנות. הם הופיעו במחרוזות של ריקודי מעגל וריקודי זוגות לצלילי שירים ישראליים.

במקום הראשון זכה הריקוד "נכון שאת כאן", של הכוריאוגרפים נורית גרינפלד ומרקו בן שמעון, למוסיקה ולמלים של דניאל סלומון. זה מחול זוגות חביב במקצב הוואלס, שאמור לבטא אהבה, המתבסס על צירופים של תנועות מוכרות מריקודי-העם הישראליים. בפרס השני זכה הריקוד "רוקד ונעקד" של ישראל יעקבי, לנעימה תימנית. החומרים התנועתיים יפהפיים, עם התנועה המעודנת של יהדות תימן, הגל העולה בגוף וכפות הידיים המסתלסלות קרוב לגוף, אלא שהתנועות היו מורכבות מדי לריקוד-עם. הריקוד בוצע בשני

ד"ר רות אשל

משתי התחרויות בפסטיבל כרמיאל 2009 - העממי והתחרותי - עולה שאלה אחת: לאן מנתבים את האנרגיה של מאות הצעירים, האלפים, הרוקדים בלהקות הייצוגיות של ריקודי-העם? אפשר לומר, במידה לא מבוטלת של צדק, שבלהקות אלה נעשית עבודה חשובה בגידול דור של צעירים אוהבי מחול. אבל לעשייה במתכונת הנוכחית, של שואו בידורי, יש מחיר תרבותי כבד של ויתור על חיפושים אמיתיים

תמונה מפסטיבל המחולות בכרמיאל

**במקום הראשון
בתחרות המחול
העממי זכה
הריקוד "נכון
שאת כאן", של
הכוריאוגרפים
נורית גרינפלד
ומרקו בן שמעון,
למוסיקה ולמלים
של דניאל סלומון.
זה מחול זוגות
חביב במקצב
הוואלס, שאמור
לבטא אהבה,
המתבסס על
צירופים של
תנועות מוכרות
מריקודי-העם
הישראליים**

ד"ר רות אשל

מחברת המאמר, ד"ר רות אשל, היא חוקרת מחול, כוריאוגרפית ורקדנית. הופיעה בריסיתלים של מחול אחר בשנים 1977-1986, מחברת הספר לרקוד עם החלום - ראשית המחול האומנותי בארץ ישראל 1920-1964, עורכת שותפה של כתב העת מחול בישראל עם גיורא מנור (1991-1998), עורכת מחול עכשיו (1993-2006) ובהמשך עורכת שותפה עם ד"ר הניה רוטנברג. תואר שלישי מאוניברסיטת תל אביב, הפקולטה לאמנויות, בנושא "תיאטרון-תנועה בישראל 1976-1991", מבקרת מחול של עיתון הארץ החל מ-1991. מנהלת אמנותית וכוריאוגרפית של להקות המחול האתיופיות אסקסטה וביתא, כותבת ספר על התפתחות המחול בישראל.

בראש" (מלים: שמרית אור, לחן: מתי כספי) לכוריאוגרפיה של **איציק כהן**, עם תלבושות של **רועי יצחק** ובביצוע להקת **צבעי מחול חזרה**. הריקוד מתאר חבורה עליזה של ציפורים, שבמוקד ההתעניינות שלה עומד דחליל מט לנפול. הכוריאוגרפיה עתירת דמיון והומור. החומרים התנועתיים נולדים מתוך הנושא והתלבושות היפות כוללות מעין חצאיות קצרות מנופחות, בגזרה זהה לגברים ולנשים. הרקדנים חובשים כובע המכסה את שיערם ומוארך כלפי מעלה, כמקור של ציפור. אינני יודעת מה הקשר בין ריקוד זה לריקוד-עם, אבל אפשר בהחלט להיווכח בכישרון הכוריאוגרפי של היוצר. בפרס השני זכה הכוריאוגרף **עמית אשורביץ**, עם להקת **כרמי מחול כרמיאל**, שיצר ריקוד לשיר **"אם ייפול הכוכב שלי"** (מלים ולחן: **יאיר רוזנבלום**).

במחול לשיר **"נוח"** (מלים: **יורם טהרלב**, לחן: **מתי כספי**), לכוריאוגרפיה של רחל וייצמן, שגם עיצבה את התלבושות, בביצוע **להקת כפר אתא**, הרקדנים מקפצים כאילו היו חיות. הם עוטים תלבושות מפוארות, עם נוצות ונוצצים למיניהם, שלא היו מביישים את קזינו זה פריס.

את המחול למילים **"לך דודי לקראת כלה"**, לכוריאוגרפיה של שלומי אלימלך שגם עיצב את התלבושות, ביצעה להקת **תזוזה** מקריית מלאכי.

המחול, שאמור לבטא קדושה, קיבל אינטרפרטציה שהזכירה הרמון בסרט הוליוודי. ריקוד נוסף, לשיר **"אדון עולם"** (מלים: **רבי שלמה אלקבץ**, לחן: **גרשון פרסקי**), של הכוריאוגרף ויוצר התלבושות **בארי אבידן**, הוא מעין מחול של

שבט פרימיטיבי. לראשם של הרקדנים חבושות קרניים והם רצים וקופצים ללא סינון של החומרים התנועתיים ובלי עיצוב מיוחד. מתוך כל ההמולה נולדים, כלהטוט של קוסם או כגימיק, אדם וחווה שעלי תאנה מסתירים את איברייהם האינטימיים.

משתי התחרויות עולה שאלה אחת: לאן מנתבים את האנרגיה של מאות הצעירים, אולי האלפים, הרוקדים בלהקות הייצוגיות של ריקודי העם? אפשר לומר, במידה לא מבוטלת של צדק, שבלהקות אלה נעשית עבודה חשובה בגידול דור של צעירים אוהבי מחול. אבל לעשייה במתכונת הנוכחית, של שואו בידורי, יש מחיר תרבותי כבד של ויתור על חיפושים אמיתיים, הנעשים מתוך צניעות והכרה בחשיבות האתגר, מתוך מאמץ להצעיד את המחול העממי הישראלי קדימה.

היה קשר בין המילים לתנועה. אינני מחפשת תרגום תנועתי ריאליסטי לטקסט, אבל אני כן מבקשת למצוא בתנועה את תמצית האווירה או הרעיון שעומדים מאחורי השיר. מה שראיתי היה חיבורים שונים של משפטים מתוך לקסיקון התנועה המוכר של ריקודי-העם. ההבדל העיקרי בין היצירות השונות היה במיקומם של אותם משפטי תנועה בתוך הריקוד. עם זאת, יש לציין לטובה שלא הוכנסו מרכיבים תנועתיים המזוהים עם מחול מודרני, קלאסי, ג'ז וכדומה. לא מצאתי את היצירתיות שנולדה מתוך מפגש בין החומרים התנועתיים הקיימים של ריקודי-העם לאווירת השיר ומילות השיר.

בריקודים הנושאים שמות שונים הרקדנים מתקדמים, מתחלפים, רצים ומדלגים - ללא סיבה ברורה. נראה שהמרכיב הדומיננטי היחיד בריקוד הוא הצורך להישאר בקצב שמכתיבה המוסיקה. מי שהתבונן בריקוד מסוים בלי לשמוע את המוסיקה שליוותה אותו, לא יכול להבין אם היוצר רצה להביע שמחה, אבל, כמיהה, אהבה או רגש אחר. בריקודים

היו יותר מדי תנועות, כאילו היוצרים סבורים שמקצועיותם קשורה במורכבות המחול. לפעמים נדמה היה שהסיבך מנסה לחפות על חוסר יכולת להרפות, להקשיב ביושר פנימה ולהעיז להיות אמיתי ופשוט.

אם בתחרות המחול העממי הפשטות אמורה להיות ערך מרכזי ולחשוף את הגרעין - את הדי-אן-אי של היצירה - הריקודים בתחרות מחול ישראלי לבמה אמורים להראות את הפיתוח של מרכיבים אלה

חלק מהמופע בכספי בל המחולת כרמיאל

אם בתחרות המחול העממי הפשטות אמורה להיות ערך מרכזי ולחשוף את הגרעין, את הדי-אן-אי של היצירה, הריקודים בתחרות מחול ישראלי לבמה אמורים להראות את הפיתוח של מרכיבים אלה. בתחום זה, יש לחשוף את השימוש

במרכיבים הבסיסיים לצורך ביטוי אישי-אמנותי של הכוריאוגרף. ריקודים אלה גם לא נועדו לכל אדם בכל מקום. הם מותאמים לדרישות הבמה ומיועדים לצפייה פרונטלית בכוריאוגרפיה מורכבת, שמבצעה הם רקדנים חובבים אבל בעלי בסיס טכני כלשהו.

בתחרות, שבה הועלו תשעה ריקודים לצלילי שירים מתוך פסטיבל הזמר, השתתפו מבכירי הכוריאוגרפים של הריקוד העממי, יוצרים האמורים להצעיד את התחום קדימה. בכל הריקודים ניכרה ההשקעה הגדולה בתלבושות ובליטוש היכולת של הרקדנים. לעומת זאת, לא מצאתי ניסיון להרחיב את הגרעין של ריקודי העם. מרבית הריקודים שכללו ציטוטים מלקסיקון התנועה של הבלט הקלאסי והמחול המודרני נראו כמיועדים להשתלב במחזות זמר, עם דגש חזק לעבר הבידור וה"שואו". בפרס הראשון זכה המחול לשיר **"ציפורים**

התלמיד עמי גלעד הרים את האקורדיון שהמורה המחליף הניח על רצפת הכיתה ומבין אצבעותיו הלא מנוסות פרצה מנגינה ♦ מאז אותו יום הוא הגשים קריירה מפוארת: הוא היה האקורדיוניסט של להקת הנח"ל (שבה הופיעו אורי זוהר ואריק איינשטיין), ליווה את הזמרים והזמרות שושנה דמארי, אהובה צדוק, רבקה זוהר,

אני חוזר הבייתה...

גאולה גיל, ג'ו עמר, אריק לביא ושלמה קרליבך; ליווה את המדריכים הבכירים לריקודי-עם ישראלים אליהו גמליאל, יואב ומירה אשריאל, ויונתן כרמון; וליווה על הבמה את השחקנים גדי יגיל ובומבה צור ♦ הוא גם חיבר לחנים עממיים למדריכים סעדיה עמישי, שלמה ממון, יענקל'ה לוי ופרד ברק ♦ עכשיו, אחרי שהות ארוכה בארה"ב, הוא שוב איתנו ♦ ברוך החוזר הבייתה!

מלווה מוסיקלי, מעבד מוסיקלי, שדרן רדיו ומלחין. עמי גלעד

עמי ידע זאת ולא הרשה לעצמו להיות חולה. הוא ידע כי בלי הליווי שלו באקורדיון לא תהיה הרקדה באותו ערב.

עבודתו כנגן אקורדיון בחוגים, חשפה אותו לריקודי-העם, ועם הזמן הוא החל לפקוד את החוג של זוג המדריכים הוותיקים, מירה ויואב אשריאל, בתל-אביב, במטרה לרקוד. כשנודע ליואב אשריאל כי גלעד מנגן באקורדיון, הוא ביקש ממנו ללוות את הרוקדים בחוגים שלו בתל-אביב. עד מהרה מצא גלעד את עצמו מחליף את חנוך חסון, מי שהיה המלווה המוסיקלי של להקת הפועל תל-אביב. עמי אהב את התחושה להימצא בין הרוקדים, במיוחד בין רקדנים דוגמת דני עוזיאל, ניסן קרניאל ויהודה נחשון. כשהתאפשר לו להניח לרגע את האקורדיון (אם היה מישהו בחוג שינגן במקומו), הוא היה מצטרף

מאיה גמס

עמי גלעד נולד בתל-אביב של שנת 1939. כשהיה תלמיד בבית הספר, השתתף בשיעורי זמרה, כמו כולם. יום אחד הגיע לבית הספר

מורה מחליף עם אקורדיון ולימד את הילדים שירים. בהפסקה כולם יצאו החוצה, חוץ מעמי גלעד שנישאר בכיתה, מביט על כלי הנגינה שהמורה הניח על הריצפה. הוא הרים את האקורדיון ומבין אצבעותיו הלא מנוסות פרצה מנגינה. הוא סיפר להוריו על ההתרגשות שאחזה בו. למחרת היום הופתע לגלות על הרצפה בחדרו בבית אקורדיון.

עמי גלעד החל ללמוד לנגן מוסיקה קלאסית באקורדיון, אך המוסיקה הזאת שיעממה אותו. הוא נימשך למוסיקה העממית, לפולקלור, והוא ניגן הרבה, משמיעה בלבד.

ריקודי-עם. ההתחלה

עמי גלעד החל לעבוד כנגן אקורדיון כבר בגיל 14. שמואל צמח, רכז התרבות בעיריית פתח תקווה, ביקש ממנו ללוות בנגינה על אקורדיון את החוג לריקודי-עם בעיר. פעם, לפני עידן המחשב והטייפ, רקדו לצלילי מוסיקה חיה (אקורדיון, חליל, תוף וכינור) והתלות באיש הליווי המוסיקלי הייתה רבה.

גלעד ניגן באקורדיון בהקלטות המקוריות של הפזמונים שנכתבו אז: "דינה ברזילי", "בלדה על מעיין וים", "הגדי שאבד", "חופשה באדום", "פזמון הקורקינט", "צריך לחיות", "יא ירח" - ועוד

גאולה גיל. עמי גלעד מלווה באקורדיון

אחרי שיחרורו מהצבא, 'קפץ' עמי גלעד על הצעה מפתה: לעבוד בחו"ל בליווי להקה ישראלית בפסטיבל מחולות באוסטרליה לצידו של המלחין, החלילן והיוצר, אליהו גמליאל. ההזדמנות השנייה הייתה כשנסע כמלווה מוסיקלי במסגרת מסע ההופעות של להקת כרמון

עיתונים

הרומן עם ארה"ב

אחרי שיחרורו מהצבא, יקפץ עמי גלעד על הצעה מפתה: לעבוד בחו"ל בליווי להקה ישראלית בפסטיבל מחולות באוסטריה לצידו של המלחין, החליטן והיוצר, אליהו גמליאל.

ההזדמנות השנייה הייתה כשנסע כמלווה מוסיקלי במסגרת מסע ההופעות של להקת כרמון. הלהקה הופיעה בפריס, ארה"ב, מקסיקו, פנמה, קוסטה ריקה וקולומביה. בסוף המסע החליטו חלק מחברי הלהקה להיפרד מיונתן כרמון ולהישאר במיאמי ביץ'. גלעד נישאר איתם. הם מצאו עבודה במלונות בעיר והחליפו את שמם ל"להקת הצברים". עד מהרה יצא שמעם למרחוק, והם הוחתמו על חוזה עבודה גם בבתי

מלון בניו-יורק. בתום ההופעות שבו חברי הלהקה לארץ. גלעד נישאר בארה"ב וקבע את מקום מגוריו בניו יורק. הסיבה להישארותו שם הייתה רצונו ללמוד במכללה למוסיקה על-שם מאנס, מכללה בה למדו קודם-לכן דובי זלצר, גיל אלדמע ואמיתי

נאמן. גלעד למד ניצוח ובמקביל מצא עבודה כמלווה מוסיקלי של אמנים ישראלים שהופיעו בחו"ל. שושנה דמארי, מלכת הזמר העברי, צירפה אותו כמלווה הקבע שלה בהופעותיה במשך שמונה שנים. יהודי מסן פרנסיסקו החליט לפתוח מועדון לילה

עמי גלעד (מימין) עם שדרן הרדיו והמדריך אבנר נעים (במרכז) והמלחין נחום (נחציה) היימן

לקהל הרוקדים. כשיסד יואב אשריאל את להקת "פעמי מחול", הוא עמד בהבטחתו לעמי גלעד להופיע במספר קטעי ריקוד, מלבד היותו המלווה המוסיקלי של הלהקה.

לימים, כשהגיע מועד גיוסו לצבא, יואב אשריאל היה זה שיצר עבורו את הקשר עם להקת הנח"ל. בשלוש שנות שירותו בלהקת הנח"ל הופיע עמי בתוכניות "עד מאה ועשרים" (בה השתתפו אורי זוהר, אריק איינשטיין, איתמר כהן, נירה עדי, זוהר אורן, יוסי פרוסט - ואחרים), "צריך לחיות" ו"לא

לצאת מן הכלים". הוא ניגן באקורדיון בהקלטות המקוריות של הפזמונים שנכתבו אז: "דינה ברזילי", "בלדה על מעיין וים", "הגדי שאבד", "חופשה באדום", פזמון הקורקינט, "צריך לחיות", "יא ירח" - ועוד.

עמי גלעד המשיך להלחין מנגינות לשירים. לחמישה מהם חיבר המדריך הוותיק והריקודאי סעדיה עמישי ריקודים. חמשת הריקודים הם: דבקה אביב, דבקה בר אור, לי את אהובה, עוד מעט יחלוף, וקומי לך

אהובה צדוק

אריק לביא (ז"ל)

להקת כרמון במקסיקו. עמי גלעד עם האקורדיון

לחיות עם

ב-1980
התהפך הגלגל
שנית: הצורך
בשינוי והניסיון
בניו יורק
הכריעו את
הכף וגרמו
לעמי גלעד
לארוז את
המזוודות
ולשוב
לאמריקה,
הפעם לדרום
פלורידה.

כתיבת שירים

ישראלי והזמין למופע הפתיחה את שושנה דמארי. ההצלחה הכבירה בערב הפתיחה גרמה לכך שהם הופיעו במועדון הזה שלושה חודשים ברציפות. הקהל, יהודים-אמריקאים שוחרי פולקלור ישראלי, הגיע ערב-ערב ויצר איתם קשר חברי חם. מלבד שושנה דמארי, ליווה גלעד אמנים נוספים, ביניהם **אהובה צדוק**, **ג'ו עמר**, **אריק לביא**, **רביעיית מועדון התיאטרון**, ואפילו את הרב **שלמה קרליבך**, שביקש ליווי באקורדיון לניגונים חסידיים. גם את **שלישיית גאולה גיל** הוא ליווה. השלישייה הורכבה מדובי זלצר, אישתו אז הזמרת **גאולה גיל**, ומיכה כגן. לימים החליט זלצר לנטוש את השלישייה ולפנות לכתיבת תסריטים. עמי תפס את מקומו וגם תפס את ה...אקורדיון שלו. זלצר מכר לו את האקורדיון, והכלי מלווה אותו עד היום.

"את ואני" ודני עוזיאל

בזמן מסע ההופעות של עמי גלעד עם להקת **הצברים**, שם בהרי הטקסטיל, הוא לקח מילות שיר של **נחמיה שרעבי**, אחיו של הזמר **בועז שרעבי**, וחיבר להן מנגינה. זו הייתה הפעם הראשונה שהוא הלחין צלילים הרמוניים, תיאם אקורדים, והביא אגב כך את הניחוח הארץ-ישראלי לקהל הרחב. המדריך הוותיק, **דני עוזיאל**, שמע - והמנגינה לא פסקה להדהד בראשו עד שחיבר לה את ריקוד המעגל, **"את ואני"**, ריקוד אותו הציג בחוג לריקודי-עם של **פרד ברק** בניו יורק.

ברק, מראשוני המדריכים לריקודי-עם בארצות הברית, ביקש מגלעד לעבד מוסיקלית שירים שהיו להם ריקודים. השניים הקליטו שבעה תקליטים בחברת **"התקווה"**, חברה המתמחה במוסיקה ישראלית ובחזנות. הייתה בקשה נוספת לפרד ברק מגלעד, בנוסף לעיבודים המוסיקליים: היה לו חלום ישן לחבר ריקוד חסידי. הוא ביקש מגלעד שילחין לו מנגינה חסידית. כך נוצר **"פריילאך"** (פריילאך ביידיש פירושו שמחה), אותו הריקוד החסידי מהחלום של ברק. גלעד אומנם קרא ללחן **"פריילאך"**, אבל הרוקדים מכירים אותו בשם **"חניתה"**. משה אסקיו חיבר לו ריקוד מעגל.

גלעד הושפע רבות מאווירת ריקודי-העם, אווירה שיש בה את העממיות והפולקלור הישראלי שאהב לנגן. השפעה זו דחפה אותו להמשיך להלחין. הוא נכח בסדנאות שהתקיימו במחנות הריקודים בצפון קרוליינה עם פרד ברק, ב**"הורה כף"** עם משה אסקיו, ועם **דנה דסה** בלוס אנג'לס, כשהוא על תקן אורח המלווה בניגנתו ערבי שירה וזמר. את המוסיקה שהלחין הביא למחנות הללו, ומחברי הריקודים שהיו מגיעים מישראל חיברו למנגינותיו ריקודים. **שלמה ממון**, הריקודאי (מחבר ריקודים), המדריך והמנהל האמנותי של **פסטיבל המחולות בכרמיאל**, חיבר למנגינותיו של גלעד את הריקודים **"הורה שלם"**, **אם תלכי"**, ו**"שירי"**. המדריך הוותיק **יענק'לה לוי** חיבר את ריקוד השורות **"מחול הלהט"** - או יותר נכון לקרוא לו **"דבקה להט"**, בשל ההלחנה בסיגנון מזרחי-ערבי.

למרות פעילותו העניפה, החליט גלעד לשוב ארצה לאחר 10 שנים בארצות הברית. רצונו היה שילדיו, שהיו בגיל בית הספר, ילמדו בישראל. בארץ הוא השתלב כמלווה מוסיקלי בהצגות הגדולות שהופקו

להקת הנח"ל עם האקורדיוניסט עמי גלעד ומשמאל

על-ידי התיאטרון העממי של **אברהם פשנל**, ביניהם **"שמור לי על משמר הגבול"**, **"לילה בלי מקלט"**, **"מה שרצוי ומה שמצוי"**, **בסיני מותר"**, **"תוגה של סתיו"** - ועוד. ב-1980 התהפך הגלגל שנית: הצורך בשינוי והניסיון בניו יורק, הכריעו את הכף וגרמו לו לארוז את המזוודות פעם נוספת ולשוב לאמריקה, הפעם לדרום פלורידה.

שירים מכל מיני צבעים
עמי גלעד מצא עבודה כמורה למוסיקה בבתי

הבכירה **מירה אשריאל**, שם פגש חברים ותיקים.

עמי גלעד, למה לחזור?

"ראשית, שניים מילדיי חיים בארץ ואני רוצה להיות בקרבתם. שנית, הגם שחייתי בארצות הברית הרבה שנים, תמיד הרגשתי שחסר לי הקשר לשורשים. חשתי ניתוק ומרחק מתרבות הזמר העברי והמחול העממי. אומנם, זו אותה מוסיקה, אותם שירים ואותם ריקודים, אבל האווירה אינה אותה אווירה. פה זה שונה".

ציפיות לעתיד?

"אני מקווה כי בגלל האווירה והקירבה שלי לתרבות ולפולקלור הישראליים, יהיו באמתחתי מנגינות חדשות לריקודי-עם, שכוריאוגרפים ירצו לחבר להן צעדים. בנוסף, אני מתכוון להוציא לאור בדיסק את התקליטים שהופקו בחברת 'התקווה' בסיוע עמותת הזמר העברי של המלחין **נחום היימן**".

***

פעמים רבות אנו שומעים על-אודות הפזמונאי שחיבר את המילים, שומעים את שמו של המרקיד שחיבר את הריקוד - אבל על מחבר הלחן בדרך כלל מדלגים. יש לזכור כי המלחין טווה לנו דרך שנוכל לפסוע בה בצעדי מחול ולשיר את המילים. החלום הכי אמביציוזי של עמי גלעד הוא להשתלב בהגשת תוכנית רדיו. גלעד: "בהגשת תוכנית רדיו יש יצירתיות רבה: חשיבה עמוקה בתכנון השמעת השירים, הסדר שלהם, איך להציגם, את מי לראיין - וזו הרגשת סיפוק עבורי".

על סמך ההיסטוריה הארוכה שלו כמלווה מוסיקלי, מעבד מוסיקלי, שדרן רדיו ומלחין - יש לקוות כי עמי גלעד יזכה להערכה מחודשת פה בישראל והשורשים שלו לא רק שיעמיקו אלא גם ישאו פרי והנאה לכולנו.

ספר יהודיים בדרום פלורידה, אך כיוון שלא היה די בכך למחיה, הוא פתח סוכנות נסיעות עם שותפה, בלי לוותר על המוסיקה. בדרום פלורידה הכיר גלעד

עמי גלעד משדר "שירים בכל מיני צבעים" בדרום פלורידה ארה"ב

את שדרן הרדיו, **דן תדמור**, והלה הציע לו לשדר בצוותא תוכנית רדיו בניחוח ישראלי - תוכנית עם שירים, חדשות ושעשועונים בעברית. כשקמו תחנות רדיו נוספות, כמו "קול השלום" ו"גלגלי ישראל", הוא שידר גם בהן. בין היתר הוא ערך תוכנית רדיו, "שירים בכל מיני צבעים", שם השמיע מוסיקה ישראלית, מהדורות חדשות של רשת ב' וראיונות בשידור חי. הוא אהב את היצירתיות בעבודה, וגם שם, בדרום פלורידה, קבר למדריכי החוגים לריקודי-עם והשתתף כאורח ב"מחול מיאמי".

עם הזמן המשיך גלעד להלחין מנגינות. לחמישה מהם חיבר המדריך הוותיק והריקודאי **סעדיה עמישי** ריקודים. החמישה הם **דבקה אביב**, **דבקה בר אור**, **לי את אהובה**, **עוד מעט יחלוף וקומי לך**. גם הריקודאי והמדריך מהדרום, **מוטי אלפסי** (שניפטר בשנה שעברה) חיבר ריקוד ללחן שלו - "שמחת המחול".

השיבה הבייתה

מפברואר השנה גלעד פה בישראל. אולי הפעם לתמיד. הוא עושה מאמצים להתחבר שוב לקהילת הרוקדים לריקודי-עם. עד כה הספיק לבקר בחוגים של המדריכים הוותיקים, **מירי אקוני ומישאל ברזילי**, להשתתף בתוכנית הרדיו של **אבנר נעים**, "בצעד תימני" - תוכנית המשודרת ברשת ג' בכל יום ראשון - ולהשתתף בטכס האזכרה לציון יום השנה למותה של המדריכה

על סמך ההיסטוריה הארוכה שלו כמלווה מוסיקלי, מעבד מוסיקלי, שדרן רדיו ומלחין - יש לקוות כי עמי גלעד יזכה להערכה מחודשת פה בישראל והשורשים שלו לא רק שיעמיקו אלא גם ישאו פרי והנאה לכולנו

שושנה דמארי

שלמה קרליץ

רוצה לכוון את
חוברות רוקדים?
צלצל למערכת רוקדים
03-5620447
וקבל הצעת מחיר
גם עריכת מגזינים, ספרים וביוגרפיות
כולל ניקוד, פיסוק, שיכתוב, הגהה, הקלדה והדפסה
במומחיות
על-ידי בעל תואר אקדמי

לחיות עם

אבי פרץ חיבר ריקודי-עם רבים וטובים, במעגלים ובזוגות, ריקודים שהיו ל'דיירי קבע' בחוגים לריקודי-עם ולנכסי צאן ברזל. בין ריקודיו הידועים: "כשנבוא", "לאורך השדרה", "מי ייתן ואמן", "עוד נשוב", "ריח וצבע", "יום חולין", "זמן לילה", "הכול דבש".

אבי פרץ הציג לראשונה את הריקוד "ארץ בראשית" במחנה הריקודים של המדריכה יוני קאר (בתמונה) בארה"ב

מ חבר הריקוד "ארץ בראשית" הוא אבי פרץ, מדריך וריקודאי (יוצר ריקודי-עם) ותיק, ומעמודי התווך של תנועות ריקודי-העם, בארץ ובעולם. אבי פרץ חיבר ריקודי-עם רבים וטובים, במעגלים ובזוגות, ריקודים שהיו ל'דיירי קבע' בחוגים לריקודי-עם ולנכסי צאן ברזל. בין ריקודיו הידועים: "כשנבוא", "לאורך השדרה", "מי ייתן ואמן", "עוד נשוב", "ריח וצבע", "יום חולין", "זמן לילה", "הכול דבש", "יש בי אהבה" - ועוד ועוד. על חיבור הריקוד, "ארץ בראשית", מעיד הריקודאי והמדריך הוותיק אבי פרץ: "כבר משמיעה ראשונה הוקסמתי, הן מהמילים והן מהלחן. שמעתי את השיר בשעה שהתארחתי בביתו של מלחינו, שמואל אלבז, והתלהבתי. הזמר אילן נורי מבצע את השיר בקולו הערב והמיוחד, ובצורה יוצאת מהכלל. צעדי הריקוד נעימים ומדגישים כל מילה בשיר. אני מקפיד מאוד בבחירת השירים, ובמיוחד בבחירת הטקסט. אי אפשר שלא להתפעל מהמילים היפות של השיר, המתארות אהבה לארץ ישראל שלנו: כל עוד אני נושם - עלייך אלחם!".

כותב המילים של השיר "ארץ בראשית" הוא ידידו של אבי פרץ, המלחין יוסי גיספן. וכאשר נפגשים שני חברים מוכשרים, כמו שמוליק אלבז ויוסי גיספן, אין פלא שנוולד שיר מדהים כזה. פרץ הציג לראשונה את הריקוד במחנה הריקודים של המדריכה יוני קאר בארה"ב.

ארץ בראשית

ריקוד: אבי פרץ
לחן: שמואל אלבז
מילים: יוסי גיספן
מבצע: אילן נורי
משקל: 4/4

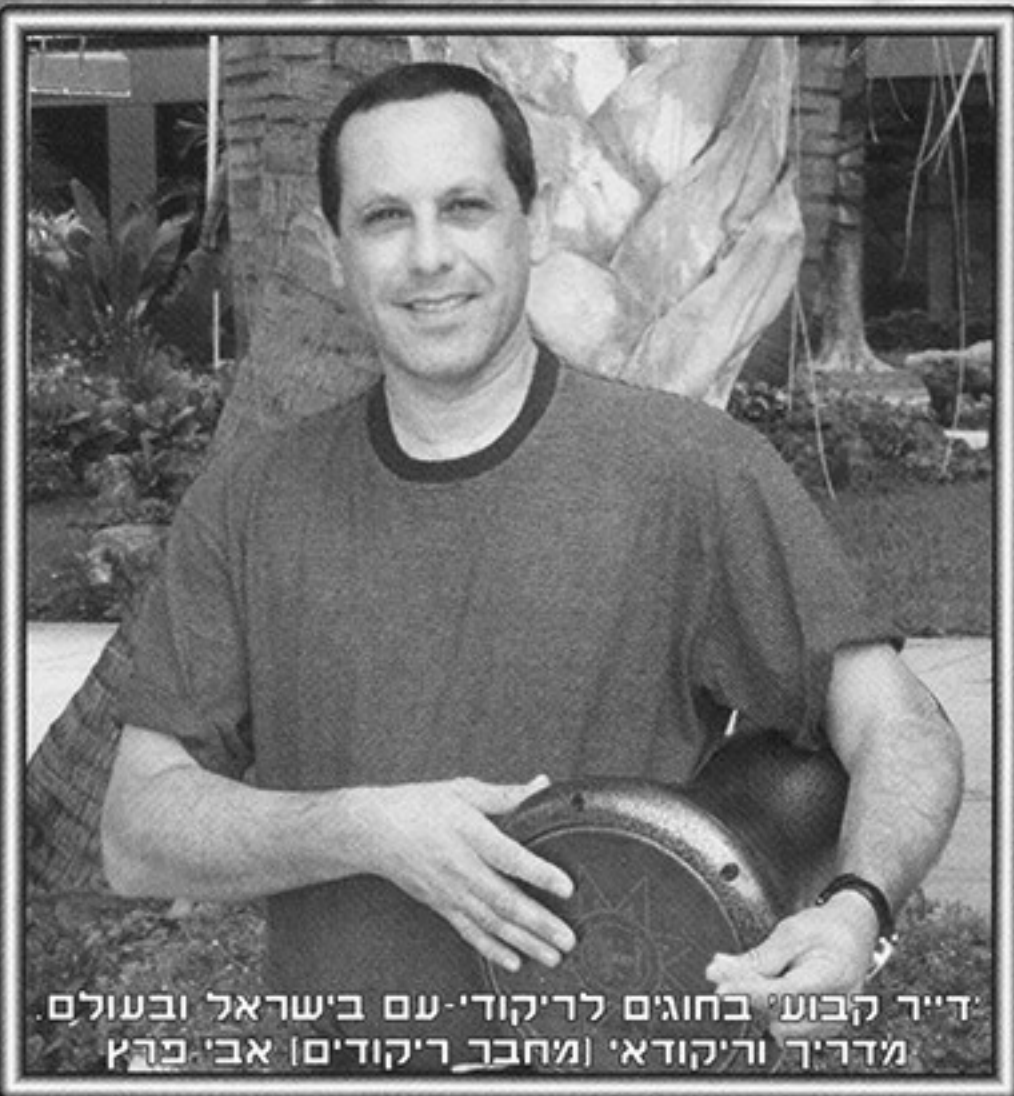
צורת הקבוצה: זוגות. רוקדים ברגל תואמת לאורך כל הריקוד

חלק א': עמידה קשקשית, פנים נגד כיוון השעון, יד שמאל אחוזה, יד ימין של הבן על כתף שמאל של הבת
1-4 שיכול ברגל ימין שמאלה לפני שמאל; שיכול שמאל לפני ימין. הכול תוך התקדמות על קו המעגל.
5-8 שלושה צעדים לפנים החל ברגל ימין; שהייה.
9-12 העברת משקל לרגל שמאל; שהייה; העברת משקל לרגל ימין; שהייה.
13-16 שלושה צעדים במקום החל ברגל שמאל: הבת עוברת לפני הבן תוך סיבוב שלם שמאלה אל מרכז המעגל; שהייה.
17-32 כמו 1-16 בהחלפת תפקידים, אלא שהבן עושה רק חצי סיבוב ומסיימים כשכתף ימין של הבן למרכז המעגל.

חלק ב': פנים-אל-פנים, ימין של הבן למרכז המעגל, אחיזת ידיים שמאליות.

1-4 העברת משקל לימין ולשמאל (הבן כלפי מרכז המעגל); פנייה שמאלה אל בן הזוג (גב הבן למרכז המעגל): עלייה על רגל ימין ושהייה תוך הרמת הידיים השמאליות מעל הראש ואחיזת יד ימין את מותן שמאל של בן הזוג.
5-8 צעדה תימנית בשמאל לאחור ופנייה שמאלה תוך מעבר לעמידה פנים-אל-פנים על קו המעגל.
9-16 כמו 1-8 על קו המעגל. הצעדה התימנית ללא פנייה בסופה.
17-24 בשתי צעדות חילוף החל ברגל ימין - בני הזוג נפרדים ימינה ושבים זה אל זה לעמידת המוצא של תחילת הריקוד (בנים באלכסון אל תוך המעגל וחזרה, הבנות באלכסון כלפי חוץ המעגל).

חלק א' וחלק ב' חוזרים שנית. בסיום עומדים פנים-אל-פנים. גב הבן למרכז המעגל

די"ר קבוע בחוגים לריקודי-עם בישראל ובעולם. מדריך וריקודאי ומחבר ריקודים אבי פרץ

ארץ בראשית

שירה: אילן נורי
 מילים: יוסי גיספן
 לחן: שמואל אלבו

ארץ בראשית, גן עדן של מאוב, ארץ עירומה, כמו ים שאין לו חוף, ביסה של אדמה, עוצרת נשימה, מולדת בת חלוף.

אם באור אלפי שמשות נפטך תדעך - בזמי אשקך ואחיה אותך, כל עוד אני נוטם, עליך אלחם, לא אעזוב אותך.

אם העולם עוצם עיניו ואלוקים שותק עכשיו, תמיד הייתי ואהיה למענך, אל תפחז, אני איתך עד סוף הדרך, בנשימתתי האחרונה אקרא בשמך - ישראל!

כל הסודרים מיוחדים לכתוב על בת מלך המושלכת אל הרחוב, הם יאלמו כולם, לא יישמע קולם, ולך יהיה עוד טוב.

אם העולם עוצם עיניו...

חלק ג':

- 1-4 סיבוב ורבע ימינה על קו המעגל בשלושה צעדים החל ברגל ימין (מתרחקים); שהייה.
- 5-8 (כתף ימין של הבן למרכז המעגל): שלושה צעדים החל ברגל שמאל על קו המעגל (ממשיכים להתרחק מבן הזוג); עלייה על רגל שמאל תוך הרמת הידיים למעלה.
- 9-12 צעדה תימנית החל ברגל ימין תוך כדי חצי סיבוב שמאלה. בפעמה 12 עלייה על רגל ימין תוך הרמת ידיים למעלה.
- 13-16 צעדה תימנית החל ברגל שמאל במקום.
- 17-20 שני צעדים לפניים אל בן הזוג החל ברגל ימין; שיכול ברגל ימין מאחורי רגל שמאל תוך פנייה ימינה (גב הבן למרכז המעגל); שהייה.
- 21-24 סיבוב שמאלה תוך המשך התקדמות (עד הגעה פנים-אל-פנים) בשלושה צעדים ושהייה החל ברגל שמאל.
- 25-28 צעדה תימנית החל ברגל ימין לאחור (הבן כלפי מרכז המעגל), בסיומה עלייה על בהונות רגל ימין תוך אחיזת ידיים ימניות למטה וידיים שמאליות למעלה (כתפיים ימניות קרובות).
- 29-32 בשלושה צעדים ושהייה: החלפת מקומות עם בן הזוג באחיזת שתי ידיים, הבן תוך כדי חצי סיבוב ימינה; הבת עוברת מימינו של הבן תוך כדי חצי סיבוב שמאלה מתחת לידיים האחוזות. מסיימים כשהבת במרכז המעגל עם הגב למרכז המעגל.
- 33-36 מתרחקים ימינה: פתיחה ברגל ימין ימינה; שהייה; שיכול ברגל שמאל לפני רגל ימין ימינה; שהייה. הכול תוך פתיחת הידיים לצדדים ושיכולן לפני הגוף.
- 37-40 צעדה תימנית החל ברגל ימין.
- 41-48 כמו 33-40, החל ברגל שמאל שמאלה, חזרה אל בן הזוג.
- 49-52 סיבוב ימינה על קו המעגל בשלושה צעדים ושהייה.
- 53-56 כמו 49-52 החל ברגל שמאל שמאלה, חזרה אל מול בן הזוג.
- 57-64 כמו 25-32 וחזרה של הבן אל מרכז המעגל.

חלק ב' חוזר שנית. בסיום עוברים לעמידת המוצא.

הצטרפות למועדון רוקדים Join Rokdim Club

20% הנחה על מוצרי "רוקדים" בהזמנה דרך האתר: <http://www.rokdim.co.il>

20% discount ordering "Rokdim product" thru the Internet: <http://www.rokdim.co.il>

3 מגזינים צבעוניים ישלחו לביתך 3 Colored Magazines

1 year membership (3 magazines) - 30\$

3 years membership (9 magazines) - 89\$ +

Gift : video/DVD number.....

You can also join via Rokdim site: www.rokdim.co.il

Please, charge my credit card below:

Exp Date

חברות לשנה (3 גליונות) - 79 ש"ח.

חברות ל-3 שנים (9 גליונות) - 229 ש"ח +

שי וידיאו/DVD מספר.....

ניתן למסור פרטים לחיוב בטלפון 03-5620447

נא לחייב את כרטיס האשראי שלי שמספרו:

פרטי הרשמה:

To: "Rokdim" 10 Ha'Arba'a St. Tel Aviv 64739 Israel

לכבוד: "רוקדים" רח' הארבעה 10 ת"א 64739

Full Name שם ומשפחה

ID מספר זהות

Tel number מ.טלפון

Address כתובת

City ישוב

Zip Kod מיקוד

State & Country מדינה

Email אימייל

גיליון 79 דצמבר 2009

ד"ר חלקיה (ח'י) אהרוני

בית החולים הממשלתי לבריאות הנפש בנס-ציונה לא נראה כבית חולים כלל. הוא שופע עצי נוי, פרחים וגן מטופח, המקבלים את פני המבקרים כבר בכניסה, ומשרים על המבקר אווירת עונג ורוגע.

שמתי את פעמי אל המחלקה לנוער, לשם הוזמנתי לערב ריקודים חגיגי. לאחר שעברתי תישאולים על-ידי אנשי הצוות וכמה דלתות נעולות, הגעתי לאולם הריקודים. בתוך האולם היה תלוי שלט גדול שנכתב עליו, "הבה נצא במחול", המזמין את כולם להשתתף וליהנות מהשמחה שתלווה בשירה, במחול, בהקראות ובהרקדות. באולם פגשתי בלמעלה מ-40 נערים ונערות בני

"דיקוד-העם - כלי חשוב ביותר לשיפור מצב הרוח ולהורדת המתח והדיכאון אצל כל אחד."
ד"ר חלקיה (ח'י) אהרון

חשבתי שאמצא נערים ונערות יושבים בשקט ומסוגרים בתוך עצמם, ללא כל תגובה מצידם לקורה סביבם בהשפעת הטיפולים והתרופות נגד דיכאון והתנהגות אימפולסיבית. או גרוע מכך: חשבתי שאמצא אותם לא מרוסנים וחסרי שליטה בהתנהגותם. להפתעתי, וכנראה בהשפעת המוסיקה והריקודים, מצאתי נערים ונערות שנראו והתנהגו ככל נער ונערה שאני מכיר ונערה שאני מכיר

חברת להקת "חמדת ימים" בתלבושת תימנית מסורתית

רוקדים ושרים עם נוכחים במחלקה לבריאות הנפש בנס ציונה

בתום הריקודים, נקראו מספר בנים ובנות להדגים את כשרונותיהם ולהופיע סולו. התרגשתי מהופעתה של נערה אתיופית צעירה, שהופיעה עטופה בלבוש אתיופי מסורתי, בליווי מוסיקה מקורית. היא רקדה ריקודי-עם אתיופיים והפליאה בהופעתה, לקול תשואות הנוכחים.

לפני כניסתי למבנה, חשבתי שאמצא נערים ונערות יושבים בשקט ומסוגרים בתוך עצמם, ללא כל תגובה מצידם לקורה סביבם בהשפעת הטיפולים והתרופות נגד דיכאון והתנהגות אימפולסיבית. או גרוע מכך: חשבתי שאמצא אותם לא מרוסנים וחסרי שליטה בהתנהגותם. להפתעתי, וכנראה בהשפעת המוסיקה והריקודים, מצאתי נערים ונערות שנראו והתנהגו ככל נער ונערה שאני מכיר. חלקם ניגשו אליי בסקרנות, חקרו אותי, שאלו לשמי ולמטרת ביקורי. חלקם צחקו, חלקם צעקו והסתובבו בחדר, מחפשים מקום לשבת עם ידיד או ידידה לידם, ואחרים אחזו ידיים, משכו זה את זה או דחפו, רקדו ושרו או ערכו הופעת סולו לפני כל הנוכחים. בקיצור, נערים ונערות ככל בני

הנוער שאנו מכירים ופוגשים מדי יום ביומו. - אז למה הם כאן? שאלתי את אנשי הצוות ואת עצמי. - כי יש להם בעיות ואתגרים משפחתיים, לימודיים, חברתיים ונפשיים בהתנהגותם יותר מאשר כשאנו גדלנו כילדים. בעולם המורכב שלנו היום, משפחות וילדים עוברים סבל רב בשל הקשיים

הם ישבו במעגל והצטרפו לשירה בציבור שהכינה את האווירה להמשך הערב. התכנית החגיגית המשיכה בהופעה של להקת הפולקלור התימנית, "חמדת ימים", והם ישבו מסביב ומחאו להם כפיים בהתלהבות. חברי הלהקה התנדבו לרקוד ריקודים תימניים לפני הנערים והנערות השוהים בבית-החולים במחלקה לנוער, ולהעביר להם ערב מהנה על ההיסטוריה והמקורות של המחול הישראלי, ועל הפולקלור והריקוד התימני. רקדני הלהקה - יהודית חסיד, מאירה מקייטון, שרה ומשה שער, והכוריאוגרפית סמדר אהרוני מרחובות. סמדר גם מתנדבת מדי שבוע ומלמדת בחוג לריקודים שבמחלקה לנוער שבבית-החולים. ערב מיוחד זה הינו שיאו של החוג במחלקה זו. נושא הערב היה "ישראל היפה" - והיופי הודגם

בשירה ובריקודים שתוכנם שלום, ידידות ואהבה. הריקודים נרקדו במעגלים, בגושים, בזוגות, בצעד תימני, בשיכול חילוף, בניתור והסתיימו בהורה. הרקדנים הופיעו בלבוש תימני מסורתי, בריקודים "אם ננעלו", "הדעסה שלנו" ובריקוד "מזהרה". בתום הופעת הלהקה נערכה

הרקדה לכל הנוכחים באולם ונרקדו ריקודים שהנערים והנערות למדו בתקופה האחרונה בחוג: לא אהבתי די, מוכר הפרחים, הורה מדורה, נולדתי לשלום, תפילה, כאן נולדתי - ועוד. אל הנערים והנערות הצטרפו בהתלהבות הרקדנים ואנשי הצוות - המדריכה לי לפיד וסגנית אחראית במחלקה, הדסה עזרא.

נושא הערב היה "ישראל היפה" - והיופי הודגם בשירה ובריקודים שתוכנם שלום, ידידות ואהבה. הריקודים נרקדו במעגלים, בגושים, בזוגות, בצעד תימני, בשיכול חילוף, בניתור והסתיימו בהורה

בבית-החולים פועל בית-ספר שבו התלמידים מקבלים תמיכה, במקצועות לימוד שונים על-מנת שלא יפגרו בלימודיהם ויוכלו לשוב ולהתאקלם במהרה בקהילה. אחר הצהריים ובערבים הם משתתפים בפעולות העשרה שונות, כגון בחוג לריקודי-עם ועמים, בטיולים, בשירה ובמוסיקה

להקת הבוקד התמימי "חמדת ימים" בבית החולים לבריאות הנופש בנס ציונה

הנוער. הצוות הטיפולי במרכז מציין כי מתנדבים אלה נבחרים בקפידה רבה. חשוב ביותר שהנערים והנערות במחלקה הסגורה יפגשו, מדי יום, הורים ומתנדבים הבאים מבחוץ, כדי שיחושו שהם לא סגורים במחלקה, ללא כל קשר לעולם החיצון. כמובן, המתנדבים ומטופלים מפרים זה את זה במיפגשים ביניהם.

השתתפות בתנועה, בריקודי-עם, בפעילות גופנית ובספורט - היא כלי חשוב ביותר לשיפור מצב הרוח והורדת המתח והדיכאון אצל כל אחד. מחקרים

אף הראו כי השילוב של פעילות גופנית ותרופתית מסייע מאוד להורדת המתח והדיכאון אצל אנשים ומטופלים הסובלים מקשיים נפשיים. פעילות תנועתית כמו בריקוד תורמת להרפיה ולהורדת המתח הפיזי והנפשי, ובעקבותיהם לשינויים כימיים במוח, התורמים להרגעה. בנוסף, המגע החברתי דרך הריקוד או התנועה, בעיקר בהשתתפות חברי הקבוצה, תורם להעלאת הדימוי העצמי של הפרט.

להתנדבות או לפרטים על אודות המחלקה ניתן לפנות לד"ר בלומנזון, טל' 08-9284059. למורה והכוריאוגרפית סמדר אהרוני ניתן להתקשר לטל' 08-9494707.
* ד"ר חזקיה (חזי) אהרוני - יו"ר העמותה הישראלית לפעילות גופנית מותאמת.
adv-p@013.net

בתוך המשפחה, בתוך בית-הספר ובחברה, קשיים הדורשים מהם להתמיד ולהתנהג באופן שאינם יכולים להסתגל לקצב המקובל ולהתמודד עם הדרישות ועם הקונפורמטיביות הנדרשת מבני גילם. ילדים מגיל צעיר נחשפים לקשיים רגשיים וכלכליים של הוריהם, שאינם יכולים תמיד לספק להם את הצרכים הבסיסיים, וחשופים לניצול ולמעשי אלימות במשפחה ובחברה. ילדים שלא גדלו ושיחקו כילדים, כפי שאנו גדלנו ושיחקנו, ומצבים שונים בסביבה המלחיצה גרמו להתברותם המהירה.

אחרים אולי סובלים ממחלות או ממצבים קשים כאשר בגופם חסר האיזון הכימי-ביולוגי, הגורם לשינוי קיצוני בהתנהגות. לרוב, ילדים מושפעים מהאינטראקציה בין הגורמים הסביבתיים לתורשתיים-ביולוגיים. במחלקה לנוער שבבית-החולים בראשות המנהלת הפסיכיאטרית ד"ר רחל בלומנזון יש נערים ונערות באישפוז

מלא לתקופות שונות, ויש באישפוז-יום - הם באים מדי יום לטיפול ושבים לביתם בסוף היום. בבית-החולים פועל בית-ספר שבו התלמידים מקבלים תמיכה במקצועות לימוד שונים על-מנת שלא יפגרו בלימודיהם ויוכלו לשוב ולהתאקלם במהרה בקהילה. אחר הצהריים ובערבים הם משתתפים בפעולות העשרה שונות - בחוג לריקודי-עם ועמים, בטיולים, בשירה ובמוסיקה. לפי הצוות הטיפולי - אתי רוה, אחות מוסמכת, ואלה שרייר, סגנית אחות אחראית - המרכז שמח ומעודד את השתתפותם של הורים ומתנדבים מהקהילה, התורמים מכשרונותיהם בעבודה עם

וענה לו: "כן, ראיתי!
איזו חוצפה יש
להם!"
עונה לו שאול בן
יהונתן: "מה
פתאום חוצפה?
הם כתבו, שהם
הכי נהנים לרקוד
אצלי, שאני מגוון

להגות טל און

ב וקר אחד התעורר המרקיד עזריאל בן
שאלתיאל שמח וטוב לב, לאחר לילה טרוף
שינה.
בלילה הייתה לו הארה משמיים - הוא עוד יגרום

20
יהו-יתחמו

הבלדה על לידת יהו-יפיץ, יהו-ישבח ויהו-יספר

יהו-יקמבן.
זהבית טל און

ברפרטואר, שאני לא חושש ומשמיע הרבה
ריקודים ישנים, שאני תמיד רוקד באמצע, שכל
החתיכות רוצות להדגים איתי
במרכז, ו...".

עזריאל, שבאמת כבר
התחיל להימאס לו, קטע
את דברי השבח העצמיים
האלה ואמר: "אה, זה! נו
טוב, על כולם כותבים
את זה!". הסתובב
והשאיר את שאול בן
יהונתן פעור פה, ולא מבין
מי זה "כולם".

הלך עזריאל בן
שאלתיאל, חקר ודרש,
ושאל את בנו בן ה-12.
בנו הסביר לו מה זה

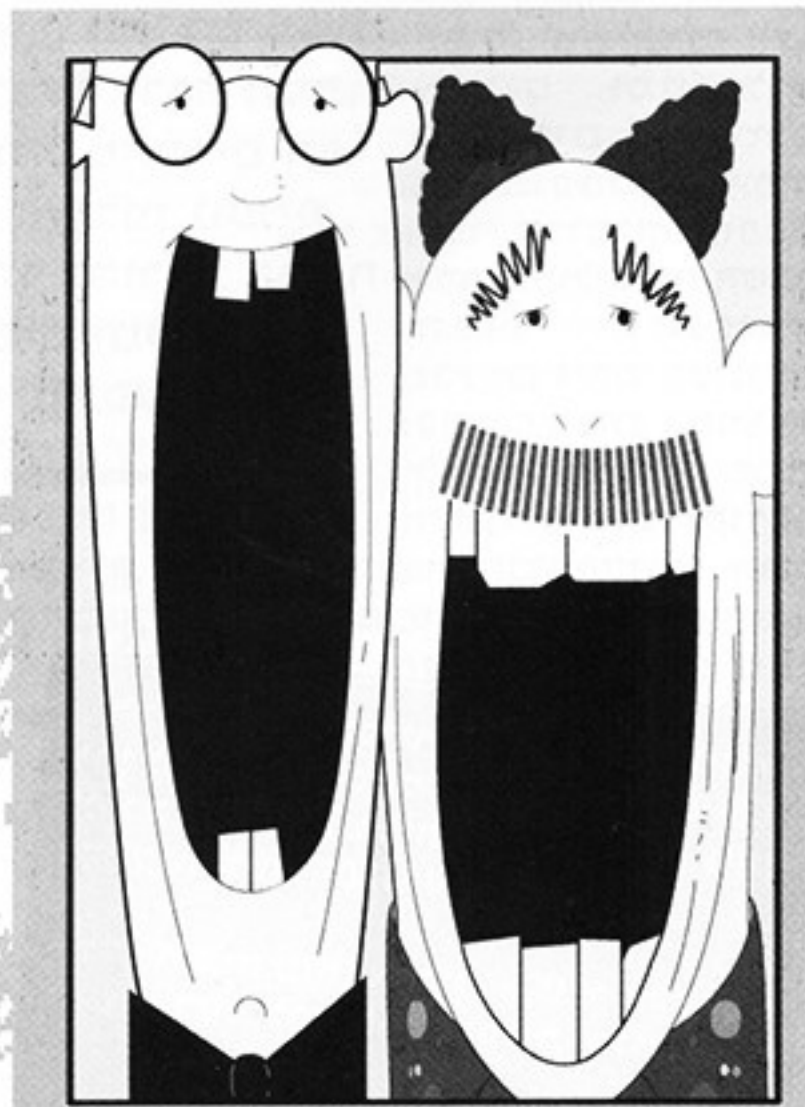
פורום ומה זה פייסבוק, ואף פתח לו את הפורום
של ריקודי-העם. עזריאל נוכח ליגונו, כי באמת
כותבים טובות ומשבחים את שאול בן יהונתן. בלילה
ההוא נדדה שנתו של עזריאל בן שאלתיאל.
ואז, לאחר לילה של נדודי שינה, כשהוא מסתובב
מצד לצד והמחשבות לא מרפות ממנו, וחושב לעצמו:
"למה שאול בן יהונתן כן מצליח ואני לא?", באה
לו התובנה משמיים - גם עליו יכתבו טובות, ישבחו
ויהללו אותו, בדיוק כמו את שאול בן יהונתן! ואולי
מכאן תבוא הישועה לחוג שלו.

למחרת בבוקר, נכנס לפורום בצעדי גאון יהו-יפיץ
בן חלץ, שפתאום החל לשבח את המרקיד עזריאל
בן שאלתיאל, ועד כמה הוא נהנה אצלו בהרקדה
אמש, כמה כיף לרקוד אצלו, ובכלל הוא מאוד
ממליץ לרקוד אצלו... עד מהרה מצטרפים
ליהו-יפיץ, גם יהו-ישמע, יהו-יספר ויהו-ישבח.
הפלא ופלא, כולם היו באותה דעה, כולם גמרו
את ההלל על המרקיד הזה, עזריאל בן שאלתיאל.
אחד עונה לשני - והשמחה בפורום הייתה רבה...

לחוג שלו לשגשג, כמו החוג של המתחרה שלו, שאול
בן יהונתן, בן נעוות המרדות, שאצלו תמיד מפוצץ
ואין מקום לדחוף סיכה בהרקדה. אפשר לחשוב
מה הוא מחלק לרוקדים שם - כניסה בחינם!! ואיך
קרה הדבר?

עזריאל ישב וחשב
ונזכר כי לעיתים קרובות,
ואפילו קרובות מדי, שאול
בן יהונתן היה מתפאר
בפניו ואומר: "האם
קראת מה כתבו עליי
בפורום?". והוא, עזריאל
בן שאלתיאל, בכלל לא
ידע מה זה פורום, מה זה
אינטרנט, מה זה
פייסבוק...

כדי ששאול בן יהונתן
לא יידע שהוא, עזריאל, אינו מבין בזה כלום - הוא
העמיד פנים כאילו הוא מבין על מה שאול מדבר,

עד מהרה
הצטרפו
ליהו-יפיץ, גם
יהו-ישמע,
יהו-יספר
ויהו-ישבח. הפלא
ופלא, כולם היו
באותה דעה,
כולם גמרו את
ההלל על
המרקיד הזה,
עזריאל בן
שאלתיאל.
והשמחה בפורום
הייתה רבה...

כל החתיכות
רוצות
להדגים
איתו במרכז

עורך ספרים ומגזינים
במומחיות
של הטרקטור ודג האוזני האולטי
052-3990720

יהו-יפיץ [מימין] ויהו-ישבח גם כן [מימין] [ואולי משמאל?]

גיליון 79 דצמבר 2009
עיתונים

Dance Journey to Israel

Kibbutz Contemporary Dance Company (KCDC) hosts an exciting 5 month comprehensive dance program, housed in the "Galilee Dance Village" campus in Northern Israel and the spacious dance studios of KCDC Dance Center.

We offer you an unparalleled opportunity to discover life as an artist and experience Israel. You will be part of an intensive training from the KCDC repertoire, and learn Modern and Ballet classes from some of the best teachers in Israel.

Take this special opportunity and join the colorful and world wide known Israeli dance scene.

Ages: 18 to 26

Required minimum 5 years experience in dance.

Contact in Israel

Yehuda Maor: 972-52-6376130 • maoryehuda@gmail.com • info@kcdc.co.il

Sara Ram-Schlein: 972-9-9540403 • sarale@kcdc.co.il

www.kcdc.co.il